

MØTEINNKALLING

MØTE i Forskning- og forskerutdanningsutvalget og programstyret for ph.d.-utdanningen HF

11.9.2024 kl. 12.15 -14.00.

Innkalling og saker sendes til følgende representanter:

Representanter:

Ole Hjortland, Laura Sætveit Miles (IF), Kyrre Kverndokk (AHKR), Aidan Conti (vara LLE), Torfinn Thomesen Huvenes (FOF), Kari Jegerstedt (vara SVT/SKOK), David Chelsom Vogt (B), Tonje Louise Skjoldhammer (B), Katrine Andresen, (D)

Observatør KMD: Jostein Gundersen (KMD)

Eventuelt forfall bes meldes snarest til personlig varamedlem med kopi til Kirsten. Moen@uib.no

Bergen, 5.9.2024

Ole Hjortland
prodekan

Julie Alver Tønsaker
seksjonssjef,
Seksjon for studier og forskerutdanning

Kirsten Moen
seksjonssjef,
Seksjon for forskning og formidling

SAKSLISTE

- I. **Godkjenning av innkalling og saksliste**
- II. **Protokoll** fra FFU 14.05.2024 (tidligere godkjent)
- III. **Saker: forskning**
 - FU 7/24** Løypemelding nr. 3 BOA-aktivitet 2024
 - FU 8/24** Handlingsplan for forskningsinfrastruktur – presentasjon ved Kyrre Kverndokk
 - FU 09/24** Drøfting: HF- dag 23.10 for forskning og utdanning: Del 1. forsknings- og forskergruppeledelse
- IV. **Orienteringer: forskning**
 - a. Budsjettinnspill 2025 om forskning - Sak 48/24 Fakultetsstyret 10.9.
 - b. Forskningsetisk dag ved UiB 4. oktober: [program og påmelding](#)
 - c. Saker fra Universitetets forskningsutvalg: [8. mai](#) , [19.juni](#) og [28.august](#)
 - cd Saker fra Innovasjonsutvalget [22. mai](#)
- V. **Saker: forskerutdanning**
 - PS 10/24** Tildeling av midler til utarbeidelse av nye ph.d.-emner - **Ettersendes**
 - PS 11/24** Presisering av rutiner ved midtveisevaluering
 - PS 12/24** Oppnevning av komité til vurdering av utenlandsk mastergrader ved behov for særskilt vurdering
 - PS 13/24** Drøftingssak: Hvordan møte krav om språkopplæring i forskrift til den nye UH-loven?
- VI. **Orienteringer: forskerutdanning**
 - a. Fremdriftsrapportering 2024. Kvalitetssikring av grunnlagsdata i FS (ref.2024/8810) – Frist for enhetene 18.09.
 - b. Intern høring – Forslag til endringer i doktorgradsforskriftene (ref. 2024/8142) - Frist for enhetene 23.09.
 - c. 3-årig emneevaluering i ph.d.-programmet (ref. 2024/936) – Frist for enhetene 30.09.
 - d. Oppnevning av komité til evaluering av ph.d.-programmet (ref. 2024/8166)
 - e. Fagdag om plagiering i regi av Stip-HF 3. oktober
 - f. Oppstartseminar for nye ph.d.-kandidater 5. november 2024

PROTOKOLL

Forskning- og forskerutdanningsutvalget (FFU)

14.05.2024 kl. 12.15 -14.00

Til stede:

Ole Hjortland, Laura Sætveit Miles (IF), Kirsi Salonen (vara AHKR), Åslaug Ommundsen (LLE), Torfinn Thomesen Huvenes (FOF), Kari Jegerstedt (vara SVT/SKOK), David Chelsom Vogt (B), Tonje Louise Skjoldhammer (B)

Forfall: Katrine Andresen (D), Jostein Gundersen (KMD)

Fra administrasjonen: Inger Marie Hatløy, Elisabeth Akselvoll, Kirsten Moen, Elisabeth Hausvik, Cecilie Veum

I. Innkalling og sakliste
Godkjent

II. Protokoll fra FFU 20.02.2024 (tidligere godkjent)

III. Saker: forskerutdanning

PS 6/24 Grunnlag for opptak på HF's ph.d.-program - Rapport fra arbeidsgruppe
Vedtak:
Programstyret vedtar å endre programbeskrivelsen av ph.d.-programmet i tråd med arbeidsgruppens forslag, og ber fakultetsledelsen legge endringsforslagene frem for fakultetsstyret til godkjenning.
Programstyret vedtar arbeidsgruppens forslag til nye rutiner knyttet til vurdering av søkernes masteroppgave, og ber om at disse tas i bruk for nye utlysninger når endringene er vedtatt i fakultetsstyret.

PS 7/24 Drøftingssak: Maksgrense for monografier – Veileder for bedømmelse

PS 8/24 Drøftingssak: Forslag til nye fellesemner i ph.d.-utdanningen ved HF

PS 9/25 Ph.d.-utdanningsmeldingen for 2023
Vedtak:
Programstyret tar fakultetets ph.d.-utdanningsmelding for 2023 til etterretning.

IV. Orienteringer: forskerutdanning

a. Veilederforum 24.04.2025

V. Saker: forskning

FU 4/24 Løypemelding nr. 2 for BOA-aktivitet 2024
Vedtak: FFU tar saken til orientering

FU 5/24 Drøftingssak: Grunnenhetenes praksis for behandling av uredelighetssaker

FU 6/24

Publiseringsresultater 2023

Vedtak: FFU tar saken til etterretning

VI.

Orienteringer:

- a. [Evaluering av humaniora og samfunnsvitenskap i 2025](#)
- b. [Forskningsdagene i Bergen 18.- 29. sept. 2024](#)
- c. Saker fra Universitetets forskningsutvalg [8. feb.](#) og [21. feb.](#)
- d. Samling for Forskergruppetledere til høsten

Eventuelt

UiB lanserer program om forskningsledelse. Søknader skal sendes direkte 7. juni.
Mer informasjon om kommer i ePhorte og i nyhetsbrevet.

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
fungerende seksjonssjef
Seksjon for studier og forskerutdanning

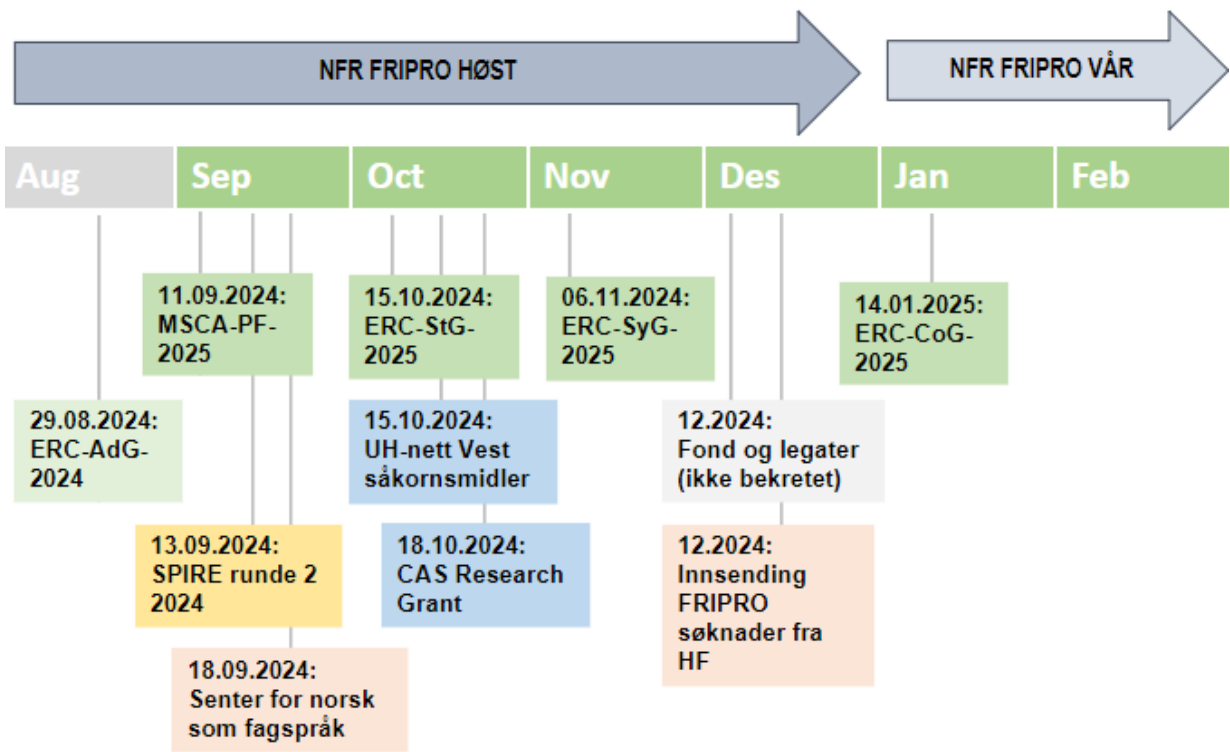
Kirsten Moen
seksjonssjef
Seksjon for forskning og formidling

Sak: FU 07/24
Møte: 11.09.24

SAK: Løypemelding nr. 3 for BOA-aktivitet 2024

Status søknadsaktivitet 2024:

1. Kommende søknadsfrister:

2. Søknader til Forskningsrådet

Oversikt over FRIPRO-søknader pr. 4.september 2024

	Tilslag	Avslag	Under behandling	Under arbeid	Søknader totalt
FRIPRO mobilitet	1 (AHKR)	2 (FOF, SKOK)		3 (FOF, AHKR, LLE)	6
FRIPRO tidlig karriere			2 (AHKR, FOF)	6 (IF, AHKR, FOF, SVT)	8
FRIPRO erfarne forskere		1 (FOF)	2 (AHKR, IF)	11 (IF, AHKR, LLE, FOF)	14
Totalt	1	3	4	20	28

Ved første tildelingsrunde i juni, fikk én mobilitetssøknad fra AHKR tilslag og tre andre søknader fikk avslag. Neste tildelingsrunde forventes i september. Søknadene som ikke ble behandlet i juni møtet er trolig med i tildelingsrunden i september.

Én mindre søknad, i kategorien *koordinerings- og støtteaktivitet/arrangementsstøtte* fra LLE har også fått tilslag.

Senterutlysninger og nasjonal infrastruktur

Forskningsinfrastruktur: Resultatene av utlysningen i 2023 forventes i september. HF sendte en koordinatorsøknad.

KI-senter: Ni skisser ble sent fra UiB innen fristen i juni, og HF er involvert i to av skissene. Frist for full senter søknad er 15. januar.

SFF: Utlysningen publiseres våren 2025, og søknadsfristen for trinn 1 forventes i november 2025. HF har foreløpig meldt inn to initiativer.

Senter for norsk som fagspråk: Søknadsfrist er 18. september. HF skal sende én søknad (LLE).

HF's reviderte NFR- løp høst 2024 (i samarbeid med SV)

I samarbeid med SV arrangerer fakultetet et NFR-løp, rettet mot de som har planer om å søke NFR, uavhengig av utlysning (FRIPRO eller tematiske utlysninger).

På det første arrangementet, lesedagen, var det 8 deltagere fra HF.

29.08.2024	NFR søknadslesedag
12.09.2024	One page proposal workshop (13-14.30)
19.09.2024	Impact workshop (09-12)
14.10.2024	Implementation workshop (09-12)
4.11.2024	Frist for innsendelse av søknader til HF søknadsworkshop. Komplette søknader sendes boa-hf@uib.no
14.11.2024	Søknadsworkshop (gruppearbeid)
30.11.2024	Godkjenning av søknad og budsjett inkl. instituttpåvirkning
Etter	
30.11.2024	Innsending av søknader fra HF

3. Søknader til Horizon Europe

Oversikt over Horizon Europe søknader pr. 4.september 2024

	Tilslag	Videre til runde 2 Intervju	Under behandling	Under arbeid	Søknader totalt
ERC Starting Grant				3 (FOF)	3
ERC Consolidator Grant		1 (SVT)		2 (IF)	3
ERC Advanced Grant	1 (LLE)		1 (FOF)		2
ERC Synergy Grant		1 (LLE)		1 (AHKR - partner)	2
MSCA-PF	1 (AHKR)			6 (IF, LLE, SKOK)	7
HORIZON RIA	1 (SVT)				1
Totalt	3	2	1	12	18

Marie Skłodowska-Curie Actions (MSCA):

Søknadsfristen for PF i 2024 er 11. september. Det er meldt inn 6 søknader, én færre enn i fjor.

Tematiske utlysninger (Research and Innovation Action - Global Challenges):

I juni fikk en koordinatorsøknad fra SVT, med 23 partnere, tilslag. Prosjektet koordineres av Jeroen van der Sluijs og har tittelen: *Mainstreaming pollinator stewardship in view of cascading ecological, societal and economic impacts of pollinator decline (BUTTERFLY)*.

Prodekans merknader:

Fakultetet arbeider nå med strategisk viktige søknader som Senter for norsk fagspråk og SFF-initiativer mot 2025. Antallet FRIPRO-søknader til Forskningsrådet er fortsatt bekymringsverdig lavt. Målsetningen må være å minst komme tilbake til et søknadsnivå tilsvarende årene før 2023.

Forslag til vedtak:

FFU tar saken til orientering.

Ole Hjortland
prodekan

Kirsten Moen
seksjonssjef

Sak: FU 08/24

Møte: 11.09.24

Handlingsplan for forskningsinfrastruktur ved HF – presentasjon ved Kyrre Kverndokk

Dokumenter i saken:

- Oppnevning og mandat for arbeidsgruppe ved HF
- Arbeidsgruppens utkast til handlingsplan
- Invitasjon til enhetene – høringsfrist 20.september

Bakgrunn:

HF-fakultetet oppnevnte i desember 2023 en arbeidsgruppe for å utarbeide utkast til handlingsplan for forskningsinfrastruktur for perioden 2024-2030. Arbeidsgruppen bestående av Professor Kyrre Kverndokk, AHKR (leder), Professor Alois Pichler, FOF, Seksjonssjef. Karin Rydving, UB, Administrasjonssjef Aleksander Morland, Instituttleder, avdeling for kulturhistorie, UM, Bjørn Nilsson, og sekretær for arbeidsgruppen, Elisabeth Hausvik leverte sitt utkast i mai. Institutt og sentre ved fakultet er invitert til å komme med innspill til arbeidsgruppens utkast.

Tidsramme og justert videre prosess:

- Mai 2024 - arbeidsgruppen leverte utkast til handlingsplan.
- Juli 2024 - utkast til handlingsplan sendt på høring til institutt og sentre.
- 11. september - utkast til handlingsplan presenteres og drøftes i FFU.
- 20. september - høringsfrist for enhetene.
- 22. oktober - handlingsplan behandles i fakultetsstyret.

Forslag til vedtak:

FFU tar utkast til handlingsplan og justert fremdrift til etterretning. FFU gir prodekan fullmakt til å ferdigstille handlingsplan i tråd med innspill i møtet og fra høringsrunden.

Ole Hjortland
prodekan

Kirsten Moen
seksjonssjef

Universitetsmuseet

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Universitetsbiblioteket

Referanse

2023/17734-KIMO

Dato

18.12.2023

Handlingsplan for forskningsinfrastruktur – oppnevning og mandat for arbeidsgruppe ved HF

Bakgrunn:

HF-fakultetet utarbeidet i 2019 en handlingsplan for forskningsinfrastruktur for perioden 2020 til 2022. Handlingsplanen skal revideres helhetlig i 2024. Et av hovedmålene i den eksisterende handlingsplanen er at HF skal sikre samlinger, arkiv og felles stor forskningsinfrastruktur. Det må blant annet foreligge en langsiktig plan for digitalisering og etablering av digitale arkiv.

Mandat og arbeidsgruppe

Arbeidsgruppen skal utarbeide ny handlingsplan for HFs forskningsinfrastruktur for strategiperioden 2024 -2030. Arbeidet med handlingsplanen skal ta utgangspunkt i hvordan forskningsinfrastruktur kan bidra til å fremme fakultetets overordnede strategi for 2023-2030. Handlingsplanen bør også vurdere muligheten for å følge opp anbefalingene til UiBs Rapport om forskningsinfrastruktur 2022/2023, samt anbefalingen om forskningsinfrastruktur i UiB FRAM-rapporten.

Handlingsplanen skal inneholde hovedmål og delmål for forskningsinfrastruktur ved HF i perioden, samt tilhørende tiltak og aktiviteter med ansvarlige enheter. Handlingsplanen bør:

- Avklare strategiske behov for større forskningsinfrastruktur som kan ligge til grunn for fakultetets prioriteringer for forskningsinfrastruktur og budsjettmessige prioriteringer.
- Fremme tydelig styring, ansvarsfordeling og drift av forskningsinfrastruktur ved fakultet og enheter.
- Sørge for god utnyttelse av eksisterende infrastrukturer, også eksterne infrastrukturer hvor HF er partnere.
- Fremme bruk av forskningsinfrastrukturer i undervisning og i forskerutdanningen.
- Styrke arbeidet med eksternfinansiering for å dekke behov for forskningsinfrastruktur.
- Sikre at drift av eksisterende infrastrukturer ved HF er økonomisk bærekraftig, f.eks. ved å sikre brukerbetaling til å dekke de totale kostnadene.
- Videreutvikle samarbeidet om infrastrukturer med andre fakulteter, UB og IT-avdelingen.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Sammensetning arbeidsgruppen:

- Professor Kyrre Kverndokk, AHKR (leder)
- Professor Alois Pichler, FOF
- Seksjonssjef. Karin Rydving, UB
- Administrasjonssjef Aleksander Morland, LLE
- Instituttleder, avdeling for kulturhistorie, UM, Bjørn Nilsson
- Sekretær for arbeidsgruppen er Elisabeth Hausvik.

Tidsramme og videre prosess:

- Arbeidsgruppen bes om å levere utkast til handlingsplan innen mars 2024
- Utkast til handlingsplan sendes på høring til enhetene i april 2024
- Handlingsplan behandles i FFU 24.april 2024
- Handlingsplan behandles i fakultetsstyret 7.mai 2024

Se også følgende vedlegg:

- [Handlingsplan for forskningsinfrastruktur ved HF 2020-2022](#)
- [FU 08/23 Veikart for forskningsinfrastruktur ved HF](#)
- [Rapport fra UiBs arbeidsgruppe for forskningsinfrastruktur](#)

Vennlig hilsen

Camilla Brautaset
dekan

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Handlingsplan for forskningsinfrastruktur

Innledning

Humaniora er i stor grad basert på forskningsinfrastruktur. Historisk sett har humanistisk forskning vært basert på arkiver, samlinger, ordbøker og bibliotek. De senere årene har digitalisering av tidligere fysiske humanistisk forskningsinfrastrukturer ved UiB gjort disse mer tilgjengelig for forskersamfunnet, studenter, skoleverk, forvaltning, næringer og allmennheten.

Humanistiske forskningsinfrastrukturer ved UiB spiller en viktig samfunnsrolle, og er kunnskapsbasert samfunnsinfrastruktur. Det gjelder i særlig grad ordbøkene, men også andre forskningsinfrastrukturer som Unimusportalen, Skeivt arkiv m.fl. En styrking av de humanistiske forskningsinfrastrukturene innebærer dermed en styrking av humanioras samfunnsbidrag.

I Det humanistiske fakultets (HF) strategi (2023–2030) er ambisjonen å stå for internasjonalt toneangivende grunnforskning. For å oppnå denne ambisjonen skal HF blant annet satse videre på humanistisk forskningsinfrastruktur, kombinert med en ambisjon om å bli ledende innen digital humaniora. Til tross for at digitalisering og digital humaniora er viktig for bevaring og utnyttelse av forskningsinfrastrukturer, er ikke alle infrastrukturer digitale. Handlingsplanen vil derfor ikke være begrenset til digitale forskningsinfrastrukturer eller forskningsinfrastrukturer der det foreligger planer om full digitalisering. Derimot er alle humanistiske forskningsinfrastrukturer ved UiB internasjonale, i den forstand at de har internasjonale brukere eller danner grunnlag for forskning som inngår i en internasjonal forskningssamtale og internasjonalt forskningssamarbeid.

I rapporten *Forskningsinfrastruktur ved UiB* (2023) blir forskningsinfrastruktur definert slik:

Forskningsinfrastruktur betyr enheter med tilhørende tjenester som er avgjørende for å drive forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid, normalt til en samlet kostnad ved innkjøp eller etablering på minimum NOK 500.000.

Dette inkluderer:

- Vitenskapelig utstyr og instrumenter
- Kunnskapsbaserte ressurser som vitenskapelige samlinger, arkiver og strukturert vitenskapelig informasjon
- Teknologibaserte infrastrukturer som nett, databehandling, programvare og kommunikasjon
- Spesialisert teknisk-administrativt personell som er viktig for å gi infrastrukturen verdi

Forskningsinfrastrukturen skal ha en levetid på tre år eller mer, og fortrinnsvis være tilgjengelig for mer enn én forsker/forskningsgruppe. (s. 8)

Basert på denne definisjonen er humanistisk forskningsinfrastruktur i hovedsak «[k]unnskapsbaserte ressurser som vitenskapelige samlinger, arkiver og strukturert vitenskapelig informasjon». I tillegg omfatter humanistisk forskningsinfrastruktur også vitenskapelig utstyr og laboratorier. Begrepet *humanistisk forskningsinfrastruktur* favner altså bredt. Det omfatter digitale og fysiske arkiver og samlinger, som inneholder dokumenter, lyd,

film, fotografier, gjenstander eller andre former for strukturert informasjon, i tillegg til vitenskapelig utstyr med spesialisert programvare og instrumenter. I noen tilfeller er det knyttet fysiske arbeidsplasser og møtearenaer til forskningsinfrastrukturene, som muliggjør bruken av dem. Dette må regnes inn som en betydelig del av de fysiske forskningsinfrastrukturene.

Humanistisk forskningsinfrastruktur eies og forvaltes ikke kun av HF, men også av, og i samarbeid med, Universitetsmuseet og Universitetsbiblioteket. I HFs handlingsplan vil dermed forskningsinfrastrukturer ved disse enhetene kunne være inkludert.

Grovt sett kan humanistisk forskningsinfrastruktur deles inn i følgende kategorier, basert på organisatorisk struktur og bruk.

- 1) Nasjonale forskningsinfrastrukturer, dvs. forskningsinfrastrukturer som har et særskilt nasjonalt ansvar og er finansiert over statsbudsjettet eller av NFR som nasjonale forskningsinfrastrukturer, ofte i samarbeid med andre nasjonale institusjoner. Det gjelder blant annet Språksamlingene, Termportalen, Skeivt arkiv, Clarino, SAMLA og Unimusportalen.
- 2) UiB-initierte og -driftete forskningsinfrastrukturer av et visst omfang. Det gjelder blant annet Wittgensteinarkivet, Ludvig Holbergs skrifter og Teaterarkivet.
- 3) Forskningsinfrastrukturer av et visst omfang etablert og driftet av enkeltforskere. Mange forskerarkiver og forskerinitierte databaser har stor verdi som forskningsinfrastrukturer. Disse forskningsinfrastrukturene er ofte personavhengige og dermed sårbare. De er i liten grad dokumenterte, og det er vanskelig å få oversikt over dem.

De humanistiske forskningsinfrastrukturene er svært forskjellige i organisering, innhold og format, og de kan ha svært heterogene data. I tillegg er det forskjeller når det gjelder tilvekst; behov for vedlikehold og arkivpleie; graden av standardiserte løsninger; langsiktighet; brukergrupper og brukertilgang; eksternt samarbeid; ressurser og mulighet for inntjening o.a.

Med dette utgangspunktet har handlingsplanen følgende hovedmål:

Overordnet målsetning

Det humanistiske fakultet skal forvalte og utvikle humanistiske forskningsinfrastrukturer som bidrar til forskning og undervisning av høy internasjonal kvalitet, og for å realisere UiBs strategiske mål innenfor fakultetets fagområder.

Hovedmål A: Gjøre forskningsinfrastrukturene tilgjengelige for forskning, innovasjon og øvrige brukere i henhold til retningslinjer for forskningsetikk og informasjonssikkerhet

Gode og tilgjengelige forskningsinfrastrukturer er en avgjørende faktor for samfunnet og humanistisk grunnforskning av internasjonal høy kvalitet. Ved å legge til rette for at egne forskningsinfrastrukturer skal ha åpne, tilgjengelige data, vil Universitetet i Bergen ivareta sin samfunnsrolle og kunne få en nøkkelposisjon i det nasjonale, og i noen tilfeller også internasjonale, forskningslandskapet. Samtidig vil det å følge de internasjonale [FAIR](#)-prinsippene (findability, accessibility, interoperability, og reusability) også gjøre at de humanistiske forskningsinfrastrukturene vil kunne være viktige ressurser for innovasjon, samfunnsdebatt og forvaltning.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsperiode
Delmål 1: Gjøre forskningsinfrastrukturenes data tilgjengelig for flest mulig brukere	Følge FAIR-prinsippene i så stor grad som mulig	Forskningsinfrastrukturene ¹	Hele perioden
	Bruke åpne data i så stor grad som mulig	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden
	Bruke internasjonale standarder for digitalisering og metadata	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden
	Ta i bruk lisenser som definerer rammene for bruken av forskningsinfrastrukturene	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden
	Tilstrebe universell utforming av alle digitale forskningsinfrastrukturer	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden
	Utarbeide en plan for oppdatering av nettsider (inkludert søkefunksjoner og visningssider for treff) for digitale forskningsinfrastrukturer	HF, UB, UM ²	2025 og løpende

¹ Med "forskningsinfrastrukturene" menes den enheten som er eier av og driver forskningsinfrastrukturer. Dette begrepet er valgt for å gjøre det klart på hvilket nivå i organisasjonen ansvaret ligger. Siden både HF-instituttene, UB og UM eier infrastrukturer, vil det en oppstilling av eierne gjøre ansvarsfordelingen uklar.

² For samarbeid mellom HF, UB og UM, se hovedmål B, delmål 1, hovedaktivitet 1.

Delmål 2: Utnytte mulighetene i KI/ML-teknologi for maskinlesning, annotering og strukturering og tilgjengeliggjøring av innholdet i digitale forskningsinfrastrukturer	Delta i lokale, nasjonale og internasjonale nettverk for KI/ML-teknologi for humanistiske forskningsinfrastrukturer	Forskningsinfrastrukturene, UB	Hele perioden
Delmål 3: Nå relevante brukergrupper med informasjon og veiledning om forskningsinfrastrukturene	Utarbeide en helhetlig kommunikasjonsplan for humanistiske forskningsinfrastrukturer rettet mot forskere, allmennhet, relevante næringer og sektorer	HF	2025
	Sette av kommunikasjonsressurser til å arbeide med forskningsinfrastrukturer	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden
	Presentere forskningsinfrastrukturene i internasjonale forskningsfora	Forskningsinfrastrukturene, UB	Hele perioden
	Utarbeide digitale veiledere i bruk av forskningsinfrastrukturene	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden
Delmål 4: Ivareta etisk og juridisk forsvarlig forvaltning og bruk av forskningsinfrastrukturene	Utarbeide og regelmessig oppdatere rutiner for etisk og juridisk forsvarlig forvaltning og bruk av forskningsinfrastrukturer i henhold til gjeldende lovverk og retningslinjene til Den nasjonale forskningsetiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora (NESH)	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden

Delmål 5: Ivareta informasjonssikkerhet og personvern	Ta i bruk sikre løsninger for lagring og adgangskontroll for bruk av sensitivt digitalt materiale i henhold til gjeldende lovverk og retningslinjer	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden
	Utarbeide og regelmessig oppdatere datahåndteringsplaner for alle forskningsinfrastrukturer	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden

Hovedmål B: Forvalte forskningsinfrastrukturer ut fra et helhetlig og langsiktig perspektiv

Forskningsinfrastrukturer bør behandles som langsiktige investeringer, og bør forvaltes ut fra et langtidsperspektiv. Det gjelder ikke bare den økonomiske driften (se hovedmål E). Også programvare, det faglige innholdet og kunnskapen om forskningsinfrastrukturen bør ivaretas med tanke på langsiktighet. Programvare som ikke er samhandlende eller blir utdatert, spesialutviklede katalogsystemer og andre systemer som er avhengige av enkeltpersonens kompetanse er blant de utfordringene som vanskeliggjør langsiktig forvaltning.

Universitetet i Bergen har særlig gode forutsetninger for å forvalte forskningsinfrastrukturer. Det tette samarbeidet mellom Det humanistiske fakultet og både Universitetsbiblioteket og Universitetsmuseet, samt den spisskompetansen som finnes i samlingsforvaltning, arkivpleie og humanistisk digital utvikling, gjør Universitetet i Bergen nasjonalt og delvis også internasjonalt ledende i utvikling og forvaltning av humanistisk forskningsinfrastruktur. For å kunne opprettholde en slik posisjon er det nødvendig med en forsvarlig, langsiktig og strategisk forvaltning av forskningsinfrastrukturene.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsperiode
Delmål 1: Sikre strategisk og forsvarlig forvaltning	Etablere et felles organ på tvers av enheter for koordinering av humanistiske forskningsinfrastrukturer	HF, UB, UM	2024–2025
	Utarbeide langsiktige og helhetlige strategiske planer og prioriteringer for vedlikehold og utvikling av forskningsinfrastrukturene	HF, UB, UM	Hele perioden
	Kartlegge regelmessig humanistiske forskningsinfrastrukturer for å få oversikt over deres fysiske og/eller digitale tilstand, ressursbruk og ressursbehov og bruk	HF	Hele perioden
	Etablere hensiktsmessige måter å måle både fysisk og digital bruk av forskningsinfrastrukturer	HF, UM, UB	2024-2025

	Etablere hensiktsmessige måter å måle både fysisk og digital bruk av forskningsinfrastrukturer	HF, UB, UM	Hele perioden
	Avtalefeste fordeling av ansvar for drift av forskningsinfrastrukturer	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden
	Ta i bruk løsninger for effektiv utnyttelse av vitenskapelig utstyr og laboratorier		
Delmål 2: Redusere sårbarhet og ivareta sikring av data og langsiktighet for forskningsinfrastrukturer	Ta i bruk felles e-infrastrukturløsninger	Forskningsinfrastrukturene	2026
	Etablere samarbeid om katalogiseringsløsninger på tvers av enheter	HF, UB, UM	2026
	Arbeide for fellesløsninger for langtidslagring	HF, UB, UM	Hele perioden
	Arbeide for sikker drift av forskningsinfrastrukturer	Forskningsinfrastrukturene, UB	Hele perioden
	Gjøre forskningsinfrastrukturer minst mulig personavhengige	HF, UB, UM	Hele perioden
	Avtalefeste eierskap og ansvar for dataene og verktøy i forskningsinfrastrukturer med flere partnerinstitusjoner	HF, UB, UM	Hele perioden

Hovedmål C: Gjøre aktiv bruk av forskningsinfrastrukturene i undervisning

Forskningsinfrastrukturer brukes allerede i utstrakt grad i undervisningen. Det gjelder særlig infrastrukturer som Marcus og Ordbøkene. I tillegg finner studenter veien til forskningsinfrastrukturer via googlesøk eller andre søkeverktøy samt også chatbots. En mer systemisk bruk av Universitetet i Bergens egne forskningsinfrastrukturer vil kunne ha flere gevinster. Studentene vil kunne få tilgang til et rikt empirisk materiale, samtidig som de vil utvikle ferdigheter i bruk av fysiske eller digitale forskningsinfrastrukturer. Undervisning i verktøy for å bruke digitale forskningsinfrastrukturer, samt undervisning i grunnprinsipper for utvikling av forskningsinfrastrukturer vil være arbeidslivsrelevant i fremtidig arbeidsmarked, blant annet i skoleverk, forvaltning, arkiv, bibliotek og museum. Studenter vil også kunne gi verdifulle tilbakemeldinger som kan brukes for å videreutvikle brukervennligheten for forskningsinfrastrukturene.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsperiode
Delmål 1: Aktivisere forskningsinfrastrukturer i undervisning på BA- og MA-nivå	Innarbeide bruk av forskningsinfrastruktur i relevante studieprogrammer og emnebeskrivelser	Instituttene, HF	Hele perioden
	Utarbeide digitale veiledere til opplæring av undervisere og studenter i bruk av relevant forskningsinfrastruktur	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden
	Etablere dialog mellom ansvarlige for forskningsinfrastrukturer og programstyrer	Instituttene, HF	2024–2025
Delmål 2: Gi studenter kompetanse i bruk av forskningsinfrastrukturer	Utarbeide undervisningstilbud som lærer studentene opp i grunnleggende kunnskaper og ferdigheter for bruk, utvikling og drift av forskningsinfrastrukturer	Instituttene	2024–2026

Delmål 3: Gi undervisere kompetanse i bruk av forskningsinfrastrukturer	Tilby seminarer i bruk av forskningsinfrastrukturer for undervisere	Instituttene, UB	Hele perioden
	Ta i bruk digitale verktøy og tjenester for bruk av digitale forskningsinfrastrukturer i undervisningen	Instituttene	Hele perioden
Delmål 4: Øke bruken av forskningsinfrastrukturer i masteroppgaver	Skape incentiver for bruk av forskningsinfrastrukturer, for eksempel vurdere innføring av MA-stipend knyttet til forskningsinfrastrukturer	HF, instituttene	Hele perioden

Hovedmål D: Gjøre aktiv bruk av forskingsinfrastrukturene i forskerutdanning

Forskningsinfrastrukturer brukes allerede i utstrakt grad også i forskerutdanningen. Det gjelder særlig Marcus, Ordbøkene, Unimusportalen, Wittgensteinarkivet og Spesialsamlingene ved Universitetsbiblioteket. Det er likevel et stort potensial i å aktivere Universitetet i Bergens egne forskningsinfrastrukturer i forskerutdanningen. Stipendiatenes forskning er en betydningsfull del av grunnforskningen ved Det humanistiske fakultet. Å satse systematisk på bruk av forskningsinfrastrukturer vil være et godt virkemiddel for å aktivere forskningsinfrastrukturene i forskningen, og dermed også gjøre dem kjent i det internasjonale forskersamfunnet. Samtidig vil systematisk bruk av forskningsinfrastrukturer fra faglig kompetente brukere kunne være et virkemiddel for å videreutvikle forskningsinfrastrukturer. Å knytte rekrutteringsstillinger til forskningsinfrastrukturer vil også kunne gi stipendiatene ferdigheter i bruk og utvikling av slike som vil være viktige overførbare ferdigheter til et yrkesliv i eller utenfor academia.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsperiode
Delmål 1: Øke bruken av forskningsinfrastrukturer i forskerutdanningen	Utlyse strategiske rekrutteringsstillinger knyttet til forskningsinfrastrukturer	HF, instituttene, UM	Hele perioden
	Bruke kvalifiseringsarbeid som ressurs for utvikling av forskningsinfrastrukturer	Instituttene, UM	Hele perioden
	Gjøre veiledere og stipendiater fortrolige med bruk av forskningsinfrastrukturer	Forskningsinfrastrukturene, HF	Hele perioden
	Utarbeide digitale veiledere til opplæring av veiledere og stipendiater i bruk av relevant forskningsinfrastruktur	Forskningsinfrastrukturene	Hele perioden
	Arrangere forskningsinfrastrukturseminarer rettet mot veiledere og stipendiater	HF	Hele perioden

Ta i bruk digitale
verktøy og tjenester for
bruk av digitale
forskningsinfrastrukturer
i undervisningen

Instituttene

Hele
perioden

UTKAST

Hovedmål E: Sikre grunnlag for trygg og langsiktig økonomisk drift av forskningsinfrastrukturene

Forskningsinfrastrukturer er avhengige av tilstrekkelig finansiering til å dekke drifts- og vedlikeholdskostnader. I leiestedsmodellen skal inntekter sikres gjennom brukerbetaling, for eksempel ved bruk av infrastrukturen i eksternfinansierte prosjekter. Det er et mål at humanistiske forskningsinfrastrukturer i stor grad er åpne og tilgjengelige for studenter, forskere og samfunnet. Det skaper utfordringer når det forventes at disse infrastrukturene skal være selvfinansierende. For digitale ressurser er det ikke bruk av eller søk i infrastrukturen som genererer kostnader. Dette gjør det vanskelig å fastsette enhetspriser for online bruk. Det er også utfordrende å lage betalingsmodeller som tar hensyn til skillet mellom brukere som kan betale, for eksempel større prosjekter og forskergrupper, og brukere som ikke uten videre kan betale, for eksempel enkeltforskere og studenter. Det er lite hensiktsmessig å opprette betalingsmurer som gjør at infrastrukturene ikke brukes.

Brukerbetaling er et viktig virkemiddel til å sikre finansiering der det kan benyttes, som ved bruk av fysiske infrastrukturer. Sikker drift forutsetter likevel at universitet og underliggende enheter finansierer deler av driftskostnadene gjennom grunnbevilgning.

Delmål	Hovedaktiviteter	Ansvarlig	Tidsperiode
Delmål 1: Sikre finansiering av humanistiske forskningsinfrastrukturer	Dokumentere behov for, og lage plan for finansiering av hver enkelt forskningsinfrastruktur	Forskningsinfrastrukturene, HF, UB, UM	Hele perioden
	Avtalefeste fordelingen av de økonomiske forpliktelsene mellom de enheter og nivå som er involvert i en forskningsinfrastruktur	HF, instituttene, UB, UM	Hele perioden
	Sikre basisfinansiering fra UiB til drift av forskningsinfrastruktur, der det er nødvendig	HF, UB, UM	Hele perioden
	Arbeide for eksternfinansiering av drift der det er relevant og mulig	HF, UB, UM	Hele perioden

	Innføre brukerbetaling for fysisk bruk der det er relevant	HF, UB, UM	Hele perioden
	Sikre tydelige retningslinjer for hvilken toppfinansiering forskningsinfrastrukturer skal tildeles fra fakultetet.	HF	2024-025
Delmål 2: Arbeide for større grad av eksternfinansiering av etablering og videreutvikling av forskningsinfrastrukturer	Utarbeide helhetlige strategiske planer og prioriteringer på tvers av enheter og fakulteter for søknadsinitiativer til infrastrukturprogrammer hos NFR, EU og eventuelt andre relevante finansieringskilder	Instituttene, HF, UM, UB	Hele perioden
	Sikre gode insentivordninger for utvikling av større søknadsinitiativer	HF	Hele perioden
	Sikre støtte til administrativt og koordinerende arbeid i søknadsprosesser	HF	Hele perioden
	Etablere et forum for faglige ledere for forskningsinfrastrukturer for erfaringsutveksling	HF	2025
Delmål 3: Utrede hvordan en leiestedsmodell kan implementeres for humanistiske forskningsinfrastrukturer	Kartlegge hvilke forskningsinfrastrukturer en leiestedsmodell kan være relevant for	HF, UM, UB, forskningsinfrastrukturene	2024-2025
	Utvikle prinsipper for innhenting av brukerfinansiering der det er mulig	HF, UM, UB, forskningsinfrastrukturene	2024-2025

UNIVERSITETET I BERGEN

Det humanistiske fakultet

Senter for vitenskapsteori

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Senter for kvinne- og kjønnsforskning

Institutt for fremmedspråk

Referanse

2023/17734

Dato

26.07.2024

Høring - handlingsplan for forskningsinfrastruktur ved HF 2024-2030

Fakultetet oppnevnte 18.12.2023 en arbeidsgruppe for arbeidet med ny handlingsplan for HFs forskningsinfrastruktur i strategiperioden 2024 -2030.

Arbeidsgruppen har bestått av professor Kyrre Kverndokk (leder), professor Alois Pichler (FOF), seksjonssjef Karin Rydving (UB), administrasjonssjef Aleksander Morland (LLE), instituttleder Bjørn Nilsson (UM). Elisabeth Hausvik har vært sekretær for utvalget.

Arbeidsgruppen har utarbeidet utkast til handlingsplan i tråd med føringene og mandatet i oppnevningensbrevet. Utkast til handlingsplan ble ferdigstilt i mai og er vedlagt.

Vi ber om eventuelle merknader og innspill til utkastet innen **20.09.2024**.

Handlingsplanen legges frem for FFU 11.09.2024. Det tas sikte på behandling i Fakultetsstyret 22.10.2024.

Vennlig hilsen

Ole Hjortland
prodekan

Kirsten Moen
seksjonssjef

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
post@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Håefagresgate 1
Bergen

Saksbehandler
Elisabeth Shaw Hausvik
55582473

Sak: FU 09/24

Møte: 11.09.24

Drøftingssak: HF - dag for forskning og utdanning: Del 1. forsknings- og forskergruppeledelse

Bakgrunn:

Fakultetsledelsen inviterer forsknings- og undervisningsledere til en *HF- dag for forskning og utdanning*, den 23. oktober i Nygårdsgaten 5.

Forsknings- og forskergruppeledelse er tema første del av dagen som ledd i oppfølgingen av innsatsområdet C i fakultetets handlingsplan for [UiB FRAM ved HF](#).

Ledelsen ved institutt og sentre har meldt inn hvem som bør delta, det vil si hvem som har en aktiv forskergruppelederrolle og for hvilken forskergruppe:

AHKR	Eivind H. Seland	Antikkens virkningshistorie
	Ingvar Mæhle	
AHKR	Christian Bull	Den antikke verden
	Marijn Visscher	
AHKR	Tone Hellesund	Ekspertkunnskap og hverdagskunnskap
AHKR	Marie Steine von der Lippe	Forskning og undervisning om kontroversielle tema
AHKR	Daniela Hofmann	Mennesket og materialitet
AHKR	Kirsi Salonen	Middelalderhistorie – religion og hverdagsliv
AHKR	Sarah Hamilton	Miljøhumaniora
AHKR	Alexander van der Haven	Minoritetsforskning
AHKR	Anne Bang	Senter for Midtøsten- og islamske studier
AHKR	Ines Prodöhl	Transnasjonal historie, 1750–i dag
FOF	Hallvard Fossheim	Antikkens filosofi
FOF	Claus Huitfeldt	Filosofi og tekstteknologi
FOF	Torfinn Huvenes	Logikk
FOF	Carola Freiin von Villiez	Moderne filosofihistorie
FOF	Jesse Tomalty	Praktisk filosofi
FOF	Sorin Bangu	Vitenskapsfilosofi
FOF	Franz Knappik	Sinnsfilosofi
FOF	Kevin Cahill	Wittgenstein
IF	Lene Johannessen	Estetikk og kulturstudier
IF	Torgeir Skorgen	Europas grenser
IF	Nathan Hopson	Food Studies
IF	Øyvind Gjerstad	LINGCLIM: Klimadebattens språkbruk og tolkninger
IF	Laura Saetveit Miles	Litteratur & Religion
IF	Camilla Skalle	Mangfold og flerspråkighet
IF	Åsta Haukås	Med flerspråklegheit i tankane
IF	Ingunn Lunde	Forskergruppen for østslaviske språk, samfunn og kulturer
IF	Jerzy Nykiel	Language Data and Language Change (LDLC)
IF	Sigrid Ørevik, Hild Hoff, Aud Sølberg	POTENT (Post-Truth English Teaching)
LLE	Ingvild Nistov	BLAU (Bruksbasert lingvistikk, andrespråklæring og -undervisning)
LLE	Scott Rettberg	Elektronisk litteratur
LLE	Erik Bjerck Hagen	Historie, retorikk og resepsjon
LLE	Christer Johansson	Humlab
LLE	Koenraad de Smedt	LaMoRe
LLE	Helen F. Leslie-Jacobsen	Lov og kultur i det førmoderne nord
LLE	Åslaug Ommundsen (leder)	Mellomalderfilologi
	Aidan Conti	
LLE	Agnete Nesse	Nordisk språk
LLE	Gisle Selnes	Radikal filosofi og litteratur
LLE	Ragnhild Lie Anderson	Sosiolingvistikk og språkendring
LLE	Ulla Kallenbach	Teaterhistorie og dramaturgi
LLE	Sigrid Lien	Visuell kultur
LLE	Henning Laugerud	Vitensbilder
LLE	Anne Beate Maurseth	1700
LLE	Calle Borstell	TEIKN
LLE	Wolfgang Hottner	Samtidsestetikk
	Tonje Sørensen	
SKOK	Kari Jegerstedt	Kjønns- og seksualitetsforskningens grunnlagsproblemer
SVT	Rasmus T. Slaattelid	Vitenskapsteori

Om programmet (foreløpig):

AHKR er invitert til å gi en kort presentasjon om arbeidet instituttet har gjort som FRAM-pilot. Hensikten er at det skal være til inspirasjon for andre som skal arbeide med å utvikle forskergrupper på de andre instituttene. Dette kommer til å bli viktig fremover siden vi er kjent med at Forskningsrådet legger opp til ny HUMEVAL i 2025.

I tillegg har prodekan vært i kontakt med relevante fagpersoner ved UIB som har vært involvert i de sist gjennomførte fag- og temaevalueringene for innlegg og presentasjon, henholdsvis evaluering av norsk rettsvitenskap (JUREVAL) og evaluering av naturvitenskap (EVALNAT).

FFU inviteres til å komme med innspill samt drøfte om hva HF ønsker å få til og ut av en kommende evaluering.

Ole Hjortland
prodekan

Kirsten Moen
seksjonssjef

Sak: PS 10/24
Møte: 11.09.2024

Tildeling av midler til utarbeidelse av nye ph.d.-emner

Dokumenter i saken

- PS 08/24 Drøftingssak: Forslag til nye fellesemner i ph.d.-utdanningen ved HF
- Oppfølging av forgramstyresak PS 08/24 Forslag til nye fellesemner
- Fremdriftsplan for emneutvikling ved AHKR
- Svar fra FOF – nytt felles ph.d.-emne ved HF

Bakgrunn:

09.02.2024 ble det sendt ut brev fra Det humanistiske fakultet til alle grunnenheter om at det i budsjettfordelingen for 2024 var satt av 200 000 kr til utviklingen av et nytt felles ph.d.-emne. Emnet skulle bidra til å sikre at opplæringsdelen i ph.d.-utdanningen oppnår målene i forskriften og programbeskrivelsen. I tillegg ble det fremhevet at emnet burde ha relevans for kandidater fra flere av fakultetets fagområder.

Totalt kom det inn tre forslag til fellesemner, fra hhv. FoF og AHKR. Disse ble diskutert i programstyrets møte 14.05.2024 (PS 8/24), der forslagene ble positivt mottatt. Diskusjonen ledet ikke frem til noen endelig konklusjon, men de to instituttene ble oppfordret til å jobbe videre med forslagene.

Denne oppfordringen ble gjentatt i et nytt brev fra fakultetet datert 13.08.2024, der AHKR og FoF ble bedt om å levere en kort fremdriftsplan for det videre arbeidet med emnene og å navngi prosjektleder ved enhetene. Svarfristen ble satt til 04.09.2024.

AHKR har levert en tidsplan for utvikling av emnet «Forskingsetikk i praksis» (5 stp), med tanke på oppstart våren 2025 (se vedlegg). Prosjektleder: Kyrre Kverndokk

FoF har levert en plan for utvikling av emnet «Forskningsformidling» (2 sp), med tanke på oppstart i løpet av 2025 (se vedlegg). Prosjektleder: Torfinn Huvenes

Forslag til vedtak:

Programstyret anbefaler at fakultetsledelsen fordeler de avsatte midlene slik:

- Til utvikling av emnet Forskningsetikk i praksis: 100 000 kr
- Til utvikling av emnet Forskningsformidling: 100 000 kr

Ole Hjortland
prodekan

Julie Alver Tønsaker
seksjonssjef

Sak: PS 08/24
Møte: 14.05.2024

Drøftingssak: Utvikling av nytt felles ph.d.-emne ved HF

Dokumenter i saken:

- Brev fra fakultetet til grunnenhetene: Utvikling av nytt felles ph.d.-emne ved HF
- Forslag fra AHKR
- Forslag fra FOF

Bakgrunn:

Ved budsjettfordelingen for 2024 ble det satt av 200 000 kr til et nytt ph.d.-emne til ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet. 09.02.2024 sendte fakultetet ut brev til enhetene med invitasjon om å spille inn forslag til nye emner i programmet.

Da fristen utløp 26. april hadde fakultetet mottatt forslag fra AHKR og FOF. Fakultetsledelsen ønsker innspill om hvilke av forslagene som bør prioriteres.

Prodekans merknader:

Fakultetsstyret har prioritert å sette av midler til emneutvikling i ph.d.-programmet for å følge opp studiekvalitetsarbeidet i programstyret. Programmet har over tid hatt et svært begrenset emnetilbud, og det er avgjørende at fakultetet tilbyr et stabilt studietilbud som sikrer at kandidatene kan nå læringsutbyttet i programmet.

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
fung. seksjonssjef

Institutt for fremmedspråk
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Senter for vitenskapsteori
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Referanse

2024/1775-INGHA

Dato

09.02.2024

Utvikling av nytt felles ph.d.-emne ved HF

Vi viser til fakultetsstyresak 63/23 – Budsjettfordeling 2024 – Det humanistiske fakultet, der det ble vedtatt å sette av 200 000 kr til en nytt felles ph.d.-emne, jf. 100520 Rekrutteringsstillinger HF («Forskerutdanning»).

Programstyret for ph.d.-utdanningen ønsker et bedre emnetilbud for fakultetets ph.d.-program. Et eventuelt nytt emne skal bidra til å sikre at opplæringsdelen i ph.d.-utdanningen oppnår målene i forskriften og [den reviderte programbeskrivelsen](#). I tillegg bør emner kunne være nyttige for kandidater fra flere av fakultetets fagområder.

Vi ber med dette enhetene komme med innspill innen 26. april 2024.

Innspill fra enhetene vil bli lagt frem for FFU til drøfting i møte 14. mai 2024.

Vennlig hilsen

Ole Thomassen Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
fung. seksjonssjef

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

UNIVERSITETET I BERGEN

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Universitetet i Bergen

Referanse

2024/1775-MAGHAL

Dato

23.04.2024

Forslag frå AHKR til nytt felles ph.d.-emne ved HF

Viser til brev frå 09.02.2024, «Utvikling av nytt felles ph.d.-emne ved HF» (2024/1775-INGHA), der fakultetet ber einingane om å kome med innspel til ph.d.-emne ved HF innan 26. april 2024.

Vedlagt følgjer eit forslag frå AHKR til nytt felles ph.d.-emne ved HF: Forskningsetikk i praksis.

Venleg helsing

Magnus Halsnes
Rådgjevar

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og
religionsvitenskap
Telefon 55589380
post.hf@uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Øysteins gate 1
Bergen

Sakshandsamar
Magnus Halsnes
55 58 22 75

Forslag til nytt ph.d.-emne: Forskningsetikk i praksis

I dag er forskningsetikk en inkorporert del av VITHF900. Tilbakemeldingene vi har fått fra våre stipendiater tilsier imidlertid at den innføringen de får i forskningsetikk i dette emnet ikke er tilstrekkelig. Forskningen i empiriske fag som AHKR-fagene reiser ofte mange spesifikke etiske spørsmål. Både stipendiater og veiledere savner derfor et emne i forskningsetikk som tar utgangspunkt i de praktiske forskningsetiske utfordringene ved et empirisk forskningsprosjekt.

Forskningsetisk grunnkompetanse er svært viktig på et helt konkret plan. Å trå feil forskningsetisk sett, kan få fatale konsekvenser for enkeltpersoner og samfunn. Informanter kan risikere sosiale sanksjoner, og i verste fall risikere å bli forfulgt av myndigheter eller mobb. I tillegg er grunnkompetanse i forskningsetikk en nødvendig ferdighet for å kunne bygge en videre akademisk karriere

Dette ph.d.-emnet vil gi en innføring relevant lovverk, GDPR, NESHs rammeverk, retningslinjer for forskning om menneskelige levninger. Det vil gi innføring i håndtering av personopplysninger ved forskningsprosjekter, og hvordan et forskningsmateriale skal oppbevares og håndteres på forsvarlige måter. Spørsmål om anonymisering og avpersonifisering vil bli berørt. Videre vil diskusjoner om forskerens ansvar og rolle (og sikkerhet) i møte med informanter og menneskelige uttrykksformer i fortid og nåtid stå sentralt. Forholdet mellom forskningsmateriale og informanter og den kulturelle, religiøse og sosiale konteksten som materialet er del av, vil bli tematisert. Kulturminnekriminalitet og uklar proveniens vil bli tatt opp til drøftelse. Det vil også forskningens etterliv, og potensiell utilsiktet politisk bruk av forskningen. Det gjelder ikke minst bruk av historisk og arkeologisk forskning.

Alle disse temaene er viktig for empiriske fag. I tillegg har AHKR erfaring med at en del stipendiater står mellom to forskningsetiske regimer, både lovverk og retningslinjer i Norge og det som gjelder i det landet de gjør sine empiriske studier.

Emnet vil bygge på det eksisterende opplegget for det tverrfaglige MA-emnet AHKR300, men vil bli utvidet og tilpasset ph.d.-nivå.

Vurderingsformen kan være muntlig presentasjon i seminar, samt et kommentarinlegg til medstipendiats presentasjon.

Omfang: 5 stp. Undervisningsspråk: Engelsk

Kirsi Salonen og Kyrre Kverndokk

Det humanistiske fakultet

Referanse

2024/1775-STBØ

Dato

25.04.2024

Forslag frå FoF til nytt felles ph.d.-emne ved HF

FoF ønskjer å gjere framlegg om to nye felles ph.d.-emne på HF:

1. **Etikk i høgare utdanning, 5 stp.** Medan forskningsetikk typisk diskuterer etiske spørsmål som oppstår i forskingsprosessen, tekk dette kurset sikte på å diskutere etiske spørsmål som oppstår i sjølve sektoren. Dette omfattar til dømes spørsmål om akademisk fridom, ytringsfridom, likestilling og mangfald, aktivisme og nøytralitet, rettleiarrelasjonen, samfunnsoppdraget, sosial utjamning og sjanseliskap i tilgang til høgare utdanning og universitet. Grovt sett kan desse spørsmåla delast inn i tre kategoriar: 1) Fridom, 2) Likskap, og 3) Relasjonar. Kurset vil primært baserast på interne undervisningskrefter, der instituttet har ei rekkje fagpersonar som kan bidra, men det kan også vere aktuelt å hente inn eksterne ressurspersonar. Innhaldet i kurset må ein sjølvstendig koordinere både med SVT sine emne og andre forslag, men faren for overlapp er relativt liten.
2. **Formidling, 2 stp.** FoF har utan tvil det beste miljøet for formidling av filosofi i Norge, og har personar med omfattande erfaring frå formidling, særleg i media, som også har mykje å lære bort til phd-studentar frå andre fag. Dette er ein ressurs som ein kan utnytte betre. Me foreslår difor eit kortvarig kurs i forskingsformidling: mediehandtering, impact, sjangre etc. Dette kan også vere delvis i kombinasjon med eksterne krefter.

Venleg helsing

Steinar Bøyum
instituttleder

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Institutt for filosofi og
førstesemesterstudium
Telefon 55 58 23 82
fof@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Christiesgt. 13
Bergen

Sakshandsamar
Steinar Bøyum
55582551

Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap

Referanse

2024/1775-INGHA

Dato

13.08.2024

Oppfølging programstyresak 8/24 Forslag til nye fellesemner i ph.d.- utdanningen ved HF

Fakultetet takker for mottatte innspill til nye fellesemner i ph.d.-utdanningen ved HF.

Det kom inn totalt tre forslag til fellesemner fra hhv. FoF og AHKR.

Fra FoF: Etikk i høgare utdanning, 5 stp. og Formidling, 2 stp.

Fra AHKR: Forskingsetikk i praksis, 5 stp.

Forslagene ble lagt frem som drøftingssak i møte i programstyret for ph.d.-programmet ved HF 14. mai 2024, PS 8/24 og ble positivt mottatt. Det ble bl.a. kommentert at emnet i forskningsformidling var aktuelt og interessant, og at emnene i forskningsetikk har noe overlapp med SVT sitt emne.

Vi ber med dette FoF og AHKR om en kort fremdriftsplan for det videre arbeidet med emnene og navn på prosjektledere ved enhetene. Fakultetet ser helst at de avsatte midlene blir satt i omløp så snart som mulig og ønsker saken opp i neste møte i FFU 11. september 2024. Frist for innsending blir derfor **4. september 2024**.

Vennlig hilsen

Ole Thomassen Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
fung. seksjonssjef

Kopi
Institutt for fremmedspråk
Senter for vitenskapsteori
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Referanse

2024/1775-MAGHAL

Dato

03.09.2024

Svar frå AHKR om oppfølging programstyresak 8/24 Forslag til nye fellesemner i ph.d.-utdanningen ved HF

Viser til brev frå 13.08.2024, «Oppfølging programstyresak 8/24 Forslag til nye fellesemner i ph.d.-utdanningen ved HF» (2024/1775-INGHA), der fakultetet ber AHKR om å kome med ein kort framdriftsplan for det vidare arbeidet med emnet «Forskingsetikk i praksis» (5 stp) innan 4. september.

Vedlagt følgjer difor ein kort framdriftsplan for utviklinga av forskarutdanningsemnet i Forskingsetikk i praksis (5 stp) saman med namn på prosjektleiarar.

Beste helsing,

Magnus Halsnes
rådgjevar

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Institutt for arkeologi, historie, kultur- og
religionsvitenskap
Telefon 55589380
post.hf@uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Øysteins gate 1
Bergen

Saksbehandler
Magnus Halsnes
55 58 22 75

Framdriftsplan for utvikling av forskerutdanningsemnet i *Forskningsetikk i praksis* (5 stp)

Det er satt ned en gruppe for å arbeide med emnet

Den vil bestå av:

Prof. Kyrre Kverndokk, forskningskoordinator (leder av komiteen)

Prof. Tove Fjell (kulturvitenskap)

Prof. Astri Andresen (historie)

Prof. Nils Anfinset (Forskingsdekan UM)

I tillegg vil det leies inn en vit.ass. fortrinnsvis med doktorgrad til å bistå arbeidet.

Framdrift

Det legges opp til oppstart i uke 40, med tre møter fram til uke 50. Ett av møtene vil være et heldagsmøte, fortrinnsvis i uke 45 eller 46. Mellom møtene den innleide vitenskapelige assistenten jobbe med praktiske sider av emneutviklingen i samarbeid med prosjektleder.

Emnebeskrivelsen tas sikte på å være klar i uke 51, og legges fram for FFU ved første møte i 2025.

Det humanistiske fakultet

Referanse

2024/1775-STBØ

Dato

09.09.2024

Svar frå FoF - nytt felles ph.d.-emne ved HF

Me viser til brev frå 13.08.2024, «Oppfølging programstyresak 8/24 Forslag til nye fellesemner i ph.d.-utdanningen ved HF» (2024/1775-INGHA), der fakultetet ber FoF om å kome med ein kort framdriftsplan for det vidare arbeidet med emnet «Forskningsformidling» (2 stp) innan 4. september.

Instituttet har oppretta ei arbeidsgruppe for å utvikle emnet. Denne består av:

Forslingskoordinator Torfinn Huvenes

Instituttleiar Steinar Bøyum

Professor Espen Gamlund

Professor Lars Svendsen

Torfinn Huvenes vil både leie utviklingsarbeidet og koordinere emnet etter at det er oppretta.

Arbeidsgruppa vil møtes 2-4 gonger i haustsemesteret for å utvikle emnet. Målet er å skape eit praktisk retta ph.d.-emne i forskningsformidling, spesifikt retta mot humanistiske fag. Emnet vil gjere bruk av foredragshaldarar frå FoF, men også frå andre institutt ved HF og frå samfunnet elles, t.d. media. Emnebeskrivelsen skal vere klar ved årsskiftet 2024/2025, og kan gå for første gang i løpet av 2025.

Beste helsing

Steinar Bøyum
instituttleder

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Institutt for filosofi og
førstesemesterstudier
Telefon 55 58 23 82
fof@hf.uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Christiesgt. 13
Bergen

Saksbehandler
Steinar Bøyum
55582551

Sak: PS 11/24
Møte: 11.09.2024

Presisering av rutinene ved midtveiseevaluering

Dokumenter i saken

- [Forskrift for graden ph.d. ved UiB, § 9 Midtveiseevaluering](#)
- [Ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet, pkt. 3.3 Midtveiseevaluering](#)

Bakgrunn:

For å sikre at midtveiseevalueringen gjennomføres i tråd med intensjonen som er beskrevet i ph.d.-forskriften, foreslås en presisering i fakultetets ph.d.-program som sier noe mer nøyaktig om når midtveiseevalueringen skal finne sted.

Under forskriftens § 9. Midtveiseevaluering står følgende: «Hver kandidat skal gjennomføre en midtveiseevaluering. Som hovedregel skal midtveiseevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor kandidatens eget fagfelt og tilgrensende fagfelt. Midtveiseevalueringen har som hovedformål å hjelpe kandidaten til å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultet, veileder og kandidat plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.»

Forskriften sier ikke noe konkret om tidspunktet for gjennomføring, men i ph.d.-programmet har HF bestemt at «[m]idtveiseevalueringen gjennomføres når kandidaten har kommet ca. halvveis i perioden for doktorgradsarbeidet».

For å unngå at midtveiseevalueringen utsettes når en kandidat allerede er forsinket, og for å bygge opp under midtveiseevalueringens hovedformål om å bidra til fremdrift og motvirke forsinkelse, foreslår fakultetet å bytte ut denne bestemmelsen med følgende formulering:

«Midtveiseevalueringen gjennomføres når kandidaten har kommet omtrent halvveis i sitt opprinnelige doktorgradsløp, som vil si ca. to år etter opptak for kandidater med fireårige avtaleperioder, og ca. 18 måneder etter opptak for kandidater i treårige avtaleperioder. Tentativ dato for midtveiseevaluering bør fastsettes allerede i forbindelse med kandidatens oppstart på ph.d.-programmet.»

Forslag til vedtak:

Programstyret støtter forslaget til endring i programbeskrivelsen, og ber fakultetsledelsen å oppdatere retningslinjene for midtveiseevaluering.

Ole Hjortland
prodekan

Julie Alver Tønsaker
seksjonssjef

Sak: PS 12/24
Møte: 11.09.2024

Oppnevning av komité til vurdering av utenlandske mastergrader ved behov for særskilt vurdering

Dokumenter i saken

- PS 06/24 Grunnlag for opptak på HF's ph.d.-program – Rapport fra arbeidsgruppe

Bakgrunn:

På bakgrunn av flere diskusjonssaker i programstyret i 2023 (PS 07/23 og PS 08/23) om vilkårene for opptak på HF's ph.d.-programmet, besluttet programstyrets leder med støtte i programstyret å oppnevne en arbeidsgruppe til å utarbeide forslag til endringer i opptakskravene i programbeskrivelsen til programmet.

Arbeidsgruppens rapport ble lagt frem for programstyret 14.05.2024 (PS 06/24). Der det ble fattet følgende todelte vedtak:

Programstyret vedtar å endre programbeskrivelsen av ph.d.-programmet i tråd med arbeidsgruppens forslag, og ber fakultetsledelsen legge endringsforslagene frem for fakultetsstyret til godkjenning.

Programstyret vedtar arbeidsgruppens forslag til nye rutiner knyttet til vurdering av søkerens masteroppgave, og ber om at disse tas i bruk for nye utlysninger når endringene er vedtatt i fakultetsstyret.

Anbefalingene ble godkjent av fakultetsstyret 18.06.2024 (S 41/24).

I de nye rutinene står det blant annet:

Den særskilte vurderingen gjøres av en fakultetsoppnevnt komité (heretter kalt «vurderingskomitéen»). Vurderingskomitéen skal bare vurdere begrunnelsen og dokumentasjonen den får tilsendt av den sakkyndige komitéen og skal ikke hente inn ny dokumentasjon

I arbeidsgruppens forslag til nye rutiner inngikk det også et forslag til innretning av vurderingskomitéen:

Når det gjelder vurderingskomitéens sammensetning og virketid foreslår arbeidsgruppen at det opprettes en komité som utpekes for en bestemt periode, og som vurderer alle sakene som blir sendt inn til fakultetet i den perioden. Dette skyldes i hovedsak behovet for å vurdere sakene fortløpende slik at man unngår store forsinkelser i tilsetningsprosessene. Det vil være vanskelig å behandle unntakene i Forsknings- og forskerutdanningsutvalget med dagens møtefrekvens. Det kan også ta mye tid å opprette en ny komité for hver sak.

Arbeidsgruppen foreslår at vurderingskomitéen består av prodekan for forskning og to fast vitenskapelige ansatte. Prodekanen leder komitéen, og peker ut de to andre medlemmene. Vurderingskomitéen har samme funksjonstid som dekanatet.

Prodekan fremmer derfor følgende forslag til vurderingskomité for inneværende dekanatperiode:

- prodekan Ole Thomassen Hjortland (komitéleder)
- Åslaug Ommundsen, LLE
- Torfinn Huvenes, FOF

Forslag til vedtak:

Programstyret oppnevner følgende vurderingskomité for inneværende dekanatperiode:

- prodekan Ole Thomassen Hjortland (komitéleder)
- Åslaug Ommundsen, LLE
- Torfinn Huvenes, FOF

Ole Hjortland
prodekan

Julie Alver Tønsaker
seksjonssjef

Sak: PS 06/24
Møte: 14.05.2024

SAK: Grunnlag for opptak på HF's ph.d.-program – Rapport fra arbeidsgruppe

Dokumenter i saken:

- PS 07/23 Drøftingssak: Formelle kvalifikasjoner for opptak til ph.d.-programmet
- PS 09/23 Drøftingssak: Vilkår for opptak til ph.d.-programmet ved HF
- Oppnevningensbrev – mandat
- Arbeidsgruppens rapport

Bakgrunn:

I 2023 drøftet programstyret de formelle vilkårene for opptak til fakultetets ph.d.-program ved flere anledninger (PS 07/23 og 09/23). Som et resultat av drøftingene besluttet fakultetet å oppnevne en arbeidsgruppe medfølgende mandat:

Arbeidsgruppen skal utarbeide forslag til endringer i opptakskravene i programbeskrivelsen til HF's ph.d.-program (2.1 Vilkår for opptak). Forslaget skal avklare når og hvordan fakultetet kan bruke muligheten til å gjøre særskilte vurderinger av utdanninger som kan kvalifisere til opptak.

Forslagene skal særlig ta stilling til hvorvidt følgende punkter under 2.1.1 Kvalifikasjon skal videreføres eller endres:

- Søkerens masteroppgave må ha et omfang på minimum 30 studiepoeng.
- Søkeren må som hovedregel ha karakteren B eller bedre på masteroppgaven.

Dersom arbeidsgruppen foreslår endringer i ovennevnte to kulepunkter, skal det legges fram forslag til hvordan fakultetet skal ivareta forskriftens krav om at annen likeverdig utdanning skal være i samsvar med beskrivelsene av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7 jf. [Nivå i kvalifikasjonsrammeverket | Nokut](#).

Arbeidsgruppen skal også gi anbefaling om hvordan følgende tilfeller skal vurderes:

- søkere med mastergrad som ikke oppfyller nivå 7 i NOKUTs kvalifikasjonsrammeverk
- søkere med mastergrad uten masteroppgave, men med annen dokumentert relevant utdanning på masternivå eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter

Arbeidsgruppen står fritt til å foreslå endringer også for andre deler av opptakskravene. Endringene skal sikre at fakultetets programbeskrivelse er i tråd med forskriften. Forslag til fakultetsspesifikke opptakskrav skal fremme god rekruttering til ph.d.-programmet, med tanke på å nå de vedtatte strategiske målene om bedre gjennomføring og å tiltrekke seg de beste forskerrekruertene, jf. [HF's Strategi 2023-2030](#).

Prodekans merknader:

Arbeidsgruppens anbefalinger gir fakultetet formålstjenlige redskaper til å sikre god rekruttering til ph.d.-programmet. Anbefalingene gir gjennomsiktede rammer og rutiner for opptak til programmet, og gir tilstrekkelig fleksibilitet i bruk av særskilt vurdering.

Forslag til vedtak:

Programstyret vedtar å endre programbeskrivelsen av ph.d.-programmet i tråd med arbeidsgruppens forslag, og ber fakultetsledelsen legge endringsforslagene frem for fakultetsstyret til godkjenning.

Programstyret vedtar arbeidsgruppens forslag til nye rutiner knyttet til vurdering av søkernes masteroppgave, og ber om at disse tas i bruk for nye utlysninger når endringene er vedtatt i fakultetsstyret.

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
fung. seksjonssjef

Sak: PS 07/23
Møte: 13.09.2023

Drøftingssak: Formelle kvalifikasjonskrav til opptak på ph.d.-programmet

Dokumenter i saken: Notat fra AHKR
[FU 04/22](#) Rapport fra arbeidsgruppe med anbefaling om revisjon av opptakskrav til ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet

Bakgrunn:

Våren og sommeren 2023 har fakultetet hatt et svært høyt volum av ansettelsessaker i ph.d.-stillinger. I den anledning har endringene i opptakskravene innført i 2022 (FU 04/22) blitt anvendt for å avgjøre om søkere er formelt kvalifisert til stillingene. Selv om kravet om masteravhandling på minst 30 studiepoeng ble videreført da endringene ble vedtatt, har kravet vist seg krevende å praktisere når volumet på søknader har økt. Fakultetet har mottatt et stort antall henvendelser om vurdering av internasjonale mastergrader, inkludert saker hvor dokumentasjonen er lite tilfredsstillende. Forsinkelser i prosessen har i enkelte tilfeller ledet til at sakkyndige komiteer har rangert før det er blitt klart om søkerne er formelt kvalifiserte.

AHKR har i et notat utformet av forskningskoordinator Kyrre Kverndokk og instituttleder Teemu Ryymin beskrevet situasjonen ved instituttet, og de ber om at opptakskravet tas opp til diskusjon i programstyret (se vedlegg).

Spørsmål til drøfting:

1. Har opptakskravene i ph.d.-programmet fungert formålstjenlig i ansettelsesprosessene i perioden siden forrige endringer?

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
seksjonssjef

Notat om formelle kvalifikasjonskrav til opptak til forskerutdanningen ved HF

Runden med utlysning av rekrutteringshjemler ved AHKR våren 2023 har synliggjort noen utfordringer ved vurderingsprosessen og opptakskriteriene til forskerutdanningsprogrammet som instituttet ønsker å få diskutert. En slik utfordring ligger i hvordan de gjeldende kriteriene for at søkere skal være formelt kvalifisert til opptak, og dermed vurdering i det hele tatt, praktiseres. Dette gjelder særlig søkere uten norsk mastergrad, og spesielt søkere med utdanningsbakgrunn fra enkelte land innen Bologna-samarbeidet, som Italia og Spania.

Ved AHKR ble det utlyst 8 phd-stillinger med søknadsfrist 11.april 2023. Utlysningenes faglige innretning var definert av forskergruppers og andre forskningsmiljøers interesser og ønsker, og varierte dermed betydelig – fra kystarkeologi via seksualitetshistorie til det Indiske havs historie. De formelle kvalifikasjonskravene var de samme for alle stillinger: Norsk mastergrad eller tilsvarende utenlandsk grad, der omfanget av masteroppgaven er spesifisert i vilkårene for opptak til phd-programmet til å være minimum 30 studiepoeng

Normalt skal utenlandske søkers utdanningsbakgrunn undersøkes av internasjonal koordinator ved Det humanistiske fakultet før søknadene sendes til den sakkyndige komiteen, slik at søkere som ikke tilfredsstiller de formelle opptakskriteriene, blir avvist før den faglige vurderingen. I vår måtte imidlertid flere av de sakkyndige komiteer foreta sin faglige vurdering av søknadene før vurderingen av søkerens utdanningsbakgrunn var gjennomført. Dette er uheldig og bør i fremtiden unngås, både av hensyn til søkerne selv, men også av hensyn til komiteene som kan ende opp med å vurdere søkere som uansett ikke kan ansettes i stillingen av formelle grunner.

I vår rangerte flere av de sakkyndige komiteer søkere på topp som senere viste seg ikke å tilfredsstille omfangskriteriet for masteroppgaven. I disse tilfellene hadde søkerne gjerne utdanningsbakgrunn fra land som Italia og Spania, med masteroppgaver av 26-27 studiepoengs omfang og med en muntlig del som utgjør 4-3 studiepoeng. Disse søkerne er ikke formelt kvalifiserte i henhold til HFs programbeskrivelse, punkt 2.11, der det står nedfelt at søkeren må ha en masteroppgave på minst 30 studiepoeng. Selv om alle som får tilbud om en phd-stilling ved AHKR selvsagt er formelt og faglig kvalifiserte, er instituttet bekymret for at vi med dagens bestemmelse går glipp av særs gode forskerrekutter. Gitt utfordringene med gjennomføring på forskerutdanningen på HF, er dette uheldig.

Instituttet mener at det selvsagt skal stilles krav til omfang av masteroppgaven ved opptak til forskerutdanningsprogrammet. Men instituttet ønsker en diskusjon om dagens praksis med å avvise søkere med masteroppgave på 26-27 studiepoeng er hensiktsmessig. Instituttet erfarer at det ved andre fakultet ved UiB praktiseres en noe mer fleksibel tilnærming til slike søkere. Mens HF-fakultetet har en absolutt grense for omfanget av en masteroppgave ved 30 studiepoeng, er denne grensen myket opp i programbeskrivelsen for SV-fakultetet. Der heter det: «I mastergraden skal det normalt inngå et selvstendig arbeid av et omfang på minimum 30 studiepoeng.» Programbeskrivelse inneholder også følgende tillegg: «Dersom søkeren kan dokumentere relevante tilleggs emner på masternivå og/eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter (vitenskapelig arbeid/produksjon) kan dette inngå i vurderingen av punkt 2, 4 og 5 [om omfanget på MA-oppgaven] over»

([Programbeskrivelse for ph.d.-programmet | Det samfunnsvitenskapelige fakultet | UiB](#)). Slik åpner SV-fakultetet for at søkere som kan dokumentere andre relevante emner på masternivå og/eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter som vitenskapelig arbeid/produksjon, kan kravet om 30 studiepoengs omfang for master vurderes i lys av dette. AHKR mener at også HF bør vurdere en tilsvarende praksis.

Sak: PS 09/23
Møte: 18.10.2023

Drøftingssak: Vilkår for opptak til ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet

Dokumenter i saken:

- [Gjeldende programbeskrivelse for forskerutdanningen ved HF](#)
- Notat fra AHKR

Bakgrunn:

I sak 08/23 drøftet programstyret bestemmelsen i ph.d.-programmets opptakskrav om en avhandlingsdel i mastergrader på minimum 30 studiepoeng. Dette er en bestemmelse som ikke er hjemlet i forskriften, men lokalt vedtatt i program- og fakultetsstyre ved HF.

Våren og sommeren 2023 har fakultetet hatt et svært høyt antall ansettelsesprosesser for rekrutteringsstillinger. Det store volumet har ført til økt fokus på opptakskravene som gjelder for HFs ph.d.-program. I tillegg har antallet saker ført til at formell godkjenning av utdanningene i enkelte tilfeller har skjedd etter at sakkyndig komité har sendt inn sin rapport.

Opptakskravene ble sist revidert etter en rapport fra en arbeidsgruppe oppnevnt av fakultetet ([sak 15/22](#)). Resultatet var blant annet at fakultetet, etter ønske fra fagmiljøene, åpnet for å godkjenne mastergrader kortere enn fem år som faglig likeverdig med en norsk mastergrad (normalt 3+2 år). Bestemmelsen om at mastergrader likevel skal ha en avhandlingsdel på minst 30 studiepoeng ble imidlertid videreført. Dette innebærer at enkelte ett- og toårige mastergrader (særlig kursbaserte grader) ikke kan godkjennes med gjeldende regelverk. I tillegg er vurderingene av internasjonale grader ofte krevende, på grunn av mangelfull dokumentasjon og store ulikheter mellom gradssystemer. Det finnes heller ingen etablert metode for å vurdere studiepoengomfang for avhandlinger i grader uten ECTS. NOKUT har retningslinjer for hvorvidt internasjonale mastergrader er tilsvarende norsk mastergrad, men ikke retningslinjer for avhandlingsdelen spesifikt.

I sak 08/23 ba programstyret om å få en sak som utreder hvilke muligheter vi har for å endre opptakskravene for å unngå at egnede søkere blir avvist.

Gjeldende regelverk:

Ph.d.-forskriften ved UiB: [§ 5-1. Vilkår for opptak](#):

For opptak til ph.d.-programmene ved Universitetet i Bergen kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende, i samsvar med beskrivelsene av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7. Fakultetet selv kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Også denne utdanningen skal være i samsvar med beskrivelsene av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7.

Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse og fremdriftsplan. Fakultetet selv fastsetter hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden ut over dette. I søknaden må det fremkomme at minst ett (1) år av forskningsprosjektet skal gjennomføres etter at søkeren er tatt opp i ph.d.-programmet.

Fakultetet selv kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med Universitetet i Bergens rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Kvalifikasjonsrammeverket nivå 7 (andre syklus):

Hvert nivå i det norske kvalifikasjonsrammeverket har en tilhørende standarder for læringsutbyttebeskrivelser som vi kaller nivåbeskrivelser eller deskriptorer, og som bestemmer nivået på læringsutbyttet. Denne generelle nivåbeskrivelsen som gis av nivå 7 i kvalifikasjonsrammeverket er likt det generelle kravet til læringsutbytte som gjelder for norske mastergrader.

Dette innebærer for eksempel at en kandidat med norsk master eller en master som vurderes som tilsvarende eller likeverdig skal kunne «kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer».

Krav til formell kvalifikasjon for opptak til ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet

2.1.1 Kvalifikasjon

- Søkeren må som hovedregel ha en femårig mastergrad i tråd med beskrivelsene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), 2. syklus.
- Fakultetet kan unntaksvis, etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Kortere mastergrader kan gi grunnlag for opptak etter slik særskilt vurdering, dersom graden inngår i en helhetlig utdanning som totalt tilsvarer minst fire års universitetsutdanning i Norge, og hvor minst ett år må være på masternivå.
- Søkerens masteroppgave må ha et omfang på minimum 30 studiepoeng.
- Søkeren må som hovedregel ha karakteren B eller bedre på masteroppgaven. Det vises til Universitets og høyskolerådets beskrivelse av karaktersystemet.
- Søkere må kunne forholde seg til norsk eller engelsk som administrasjonsspråk, og ha tilstrekkelige språkkunnskaper til å kunne gjennomføre den obligatoriske opplæringsdelen.
- Fakultetet kan stille ytterligere krav om kvalifikasjon ved utlysning av stipendiatstillinger.

I tillegg er det verdt å nevne at programmet setter opp følgende punkter som grunnlag for vurdering (2.1.5):

- Søkerens formelle kvalifikasjoner: fagbakgrunn, karaktergrunnlag og studieprogresjon
- Prosjektkvalitet, metodisk holdbarhet, nyskaping og gjennomførbarhet
- Miljøstøtte og integrering i et aktivt forskningsmiljø. Tilgang til nødvendig infrastruktur
- Ev. etiske aspekter

- Finansiering

Opptakskrav ved andre institusjoner:

1. Det humanistiske fakultet, UiO

Opptakskrav

- For opptak til doktorgradsprogrammene ved Universitetet i Oslo, kreves det at du har minst femårig grunnutdanning (mastergrad eller tilsvarende). I særskilte tilfeller kan fakultetet gi opptak på bakgrunn av ettårig master, etter en vurdering av studiets omfang og kvalitet.
- Mastergrad (eller tilsvarende) skal være oppnådd og sensur skal foreligge ved søknadstidspunktet. Det er ikke anledning til å ettersende attester og vitnemål.
- Opptak av kandidater forutsetter at programmet kan tilby veiledningskompetanse og -kapasitet på det felt søkeren vil skrive sin avhandling innenfor.
- Opptak med ekstern finansiering forutsetter at søkeren har eller vil få tilknytning til et relevant og aktivt forskningsmiljø.

Vurdering av søknad

Søknadene vurderes i henhold til følgende kriterier:

- Egnethet: Søkerens fagbakgrunn og karaktergrunnlag, studieprogresjon, tid fra avsluttende eksamen og relevant faglig aktivitet.
- Prosjektkvalitet: Prosjektets vitenskapelige kvalitet, forskningsmessig aktualitet og nyskapning, faglig relevans for fagmiljø ved HF, tilknytning til faglig nettverk og gjennomførbarhet innenfor rammene av ph.d.-program og ev. stipendstilling.

Instituttet vurderer også om det er ledig veiledningskapasitet.

Vurderingene er unntatt offentlighet og sendes ikke til søkeren.

Avgjørelse om opptak fattes av fakultetet selv. Avgjørelse om opptak baseres på en samlet vurdering av søknaden.

I malen for utlysningstekster står dette under overskriften kvalifikasjonskrav:

mastergrad innen [relevant fagområde] eller tilsvarende utdanning. Avsluttende grad skal være oppnådd og sensur skal foreligge ved søknadsfrist. Mastergraden må inkludere en oppgave minimum 30 studiepoeng.

For opptak til doktorgradsprogrammene ved Universitetet i Oslo, kreves det at du har minst femårig grunnutdanning (mastergrad eller tilsvarende). I særskilte tilfeller kan fakultetet gi opptak på bakgrunn av ettårig master, etter en vurdering av studiets omfang og kvalitet.

Rutine for vurdering av utenlandsk utdanning for søkere til PhD-stilling ved Det Humanistiske fakultet, UiO

Utdanningen til søkere til PhD-stillinger ved HF skal være jevn god med norsk mastergrad. For søkere med utenlandsk utdanning betyr det 3+2 års utdanning utover generell studiekompetanse, graden skal inneholde en masteravhandling (thesis) og kandidaten må beherske engelsk skriftlig og muntlig på et tilfredsstillende nivå. I tillegg må utdanningspapirene være gyldige dokumenter.

I samarbeid med godkjenningsgruppa for PhD ved HF, er det utarbeidet ny rutine for hvordan denne vurderingen skal gjennomføres.

- Den faglig sammensatte intervjukomiteen/innstillingskomiteen sorterer søknader og plukker ut hvem de ønsker å kalle inn til intervju
- Komiteen (ofte ved administrator) sender e-post til godkjenningsgruppa (phd-godkjenning@hf.uio.no) med oversikt over hvilke av intervjukandidatene som har utdanning fra institusjoner utenfor Norge og derfor skal vurderes. E-posten skal inneholde søknadsnummer og navn på søkerne. Personalkonsulent legges i kopi.
- Personalkonsulent gir godkjenningsgruppa tilgang til stillingen i Jobbnorge
- Godkjenningsgruppa gjør en vurdering av de aktuelle søkerne og sender svar til komiteen med personalkonsulent på kopi.
- Aktuelle søkere kalles inn til intervju.
- Komiteen skal eksplisitt vurdere godkjenningsgruppas tilbakemeldinger. Dette skal fremkomme i innstillingen eller eget dokument.
- Vurderingsskjema skal følge saken til innstilling og ansettelse, og skal lagres på ansettelsessaken i ePhorte.

2. Det samfunnsvitenskapelige fakultet, UiB

Utdanningsbakgrunn

Omfanget av utdanningsbakgrunnen må normalt tilsvare en mastergrad på 120 studiepoengs omfang som bygger på en bachelorgrad på 180 studiepoengs omfang (normalt 2+3 år), eller en integrert mastergrad av 300 studiepoengs (5 års) omfang. I mastergraden skal det normalt inngå et selvstendig arbeid av et omfang på minimum 30 studiepoeng.

Fakultetet følger NOKUT sine retningslinjer i GSU-listen for godkjenning av utenlandsk utdanning.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet godkjenner også ettårige mastergrader som grunnlag for opptak til ph.d.-programmet dersom betingelsene under er oppfylt.

For mastergrader som er grunnlag for opptak til ph.d.-programmet gjelder følgende krav:

Den aktuelle graden...

1. er en del av en helhetlig høyere utdanning som totalt tilsvarer minst fire års universitetsutdanning i Norge,
2. [har et nivå tilsvarende kravene til norske mastergrader](#),
3. kvalifiserer for å søke opptak til et ph.d.-program ved den aktuelle utdanningsinstitusjonen
4. inneholder tilstrekkelig og relevant metodeopplæring, og
5. inneholder et selvstendig arbeid som har et omfang på minimum 30 studiepoeng.

Dersom søkeren kan dokumentere relevante tilleggsemner på masternivå og/eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter (vitenskapelig arbeid/produksjon) kan dette inngå i vurderingen av punkt 2, 4 og 5 over.

Tilstrekkelig og relevant metodeopplæring innebærer at søkeren må dokumentere opplæring i metode på masternivå som er relevant for det planlagte ph.d.-prosjektet. Dersom masterutdanningen ikke inneholder konkrete metodeemner, må søkeren dokumentere hva slags metodeopplæring hen har hatt integrert i andre

emner ved å inkludere pensumlister, metodebesvarelser eller tilsvarende dokumentasjon i opptakssøknaden. Søkere som ønsker å knyttes til Institutt for sammenliknende politikk må dokumentere metodeopplæring på masternivå innen både kvalitativ- og kvantitativ metode.

Mastergraden skal vanligvis være innen det fagområdet det søkes opptak til. Mener fagmiljøet at søkeren mangler nødvendige kunnskaper innen fagfeltet, kan fakultetet, etter anbefaling fra fagmiljøet, pålegge tilleggskrav utover den obligatoriske opplæringsdelen i ph.d.-programmet.

Karakterkrav

Minstekravet for søkere skal normalt være B, eller tilsvarende, både på det selvstendige arbeidet og for mastergraden som helhet. Det blir lagt spesiell vekt på karakteren på det selvstendige arbeidet.

Ph.d.-koordinator skriver:

Hvis søker ikke har en masteroppgave på minst 30 ECTS vil jeg og HR-kollega peke på hva mulighetene da er i regelverket og be fagmiljøet om å gjøre en vurdering. Det som kan inngå for å kompensere er vitenskapelige artikler, andre relevante masterkurs, relevant vitenskapelig arbeidserfaring.

3. Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, UiB

Opptakskrav

Gjennomsnittskarakterene på henholdsvis spesialiseringen i bachelorgraden, emnene i mastergraden samt masteroppgaven må være C eller bedre i norsk karakterskala. Karaktergrense for opptak beregnes normalt som 3,0 (A=5, B=4, C=3, D=2, E=1) for spesialiseringen i bachelorgraden, emnene i mastergraden samt masteroppgaven.

For opptak til ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende, i samsvar med beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverkets andre syklus. Fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Jf. Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen §5-1.

Unntak fra krav om femårig mastergrad

Fakultet kan etter en helhetsvurdering unntaksvis godkjenne opptak av kandidater med mastergradsutdanninger fra akkrediterte institusjoner som er kortere enn 5 år, men minst 4 år. Dette gjelder for eksempel utenlandske mastergradsutdanninger som etter validering samlet sett tilsvarer en 4-årig normert høyere utdanning i Norge. Graden må: 1: være høyere grad (2. syklus i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk), 2: inneholde et selvstendig arbeid som har et omfang på minimum 30 studiepoeng, og 3. søkeren må i tillegg dokumentere aktiviteter eller karaktersnitt utover vanlige krav.

Fra Utfyllende regler for gradsstudier ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

§ 7. Oppgavestørrelse

I mastergradsstudiet inngår et selvstendig vitenskapelig arbeid (masteroppgave), utarbeidet under veiledning. Masteroppgaven har normalt et omfang på 60 studiepoeng. Programstyret kan bestemme om det også kan gis oppgaver med 30 studiepoengs omfang i et studieprogram. Dette må studieplanfestes for de enkelte studieprogrammer. Det må utformes studieveier innenfor programmene for de variantene som tilbys

4. Det medisinske fakultet, UiB (har en tilsvarende formulering som matnat)

Utdanningsbakgrunn

Forskerutdanningen ved Det medisinske fakultet bygger på femårig norsk masterutdanning i henhold til Bolognaprosessen, norsk høyere grads profesjonsutdanning, eller tilsvarende utdanning som fakultetet godkjenner.

Det medisinske fakultet godkjenner også ettårige mastergrader som grunnlag for opptak til ph.d.-programmet dersom den aktuelle graden

A) utgjør del av en helhetlig høyere utdanning som består av fullført bachelor- og mastergrad eller et lengre integrert løp på 4 godkjennbare år, jf. NOKUTs retningslinjer om generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning, og

B) inneholder en masteroppgave som har et omfang på minimum 30 studiepoeng.

Utdanning fra utlandet vurderes for øvrig etter NOKUTs kriterier.

Spørsmål til drøfting:

1. Hva skal til for at en søker er formelt kvalifisert?
 - Bør kunne dokumenteres og kontrolleres på administrativt nivå
2. Hva skal til for å kvalifisere til opptak, ut over det rent formelle?
 - Hva slags kvalifikasjoner er vi interessert i?
 - Hvordan skal disse kvalifikasjonene kunne dokumenteres?
3. Hvem skal ha ansvar for de faglige vurderingene av internasjonale grader, og hvordan skal de dokumenteres?

Ole Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
seksjonssjef

Notat om formelle kvalifikasjonskrav til opptak til forskerutdanningen ved HF

Runden med utlysning av rekrutteringshjemler ved AHKR våren 2023 har synliggjort noen utfordringer ved vurderingsprosessen og opptakskriteriene til forskerutdanningsprogrammet som instituttet ønsker å få diskutert. En slik utfordring ligger i hvordan de gjeldende kriteriene for at søkere skal være formelt kvalifisert til opptak, og dermed vurdering i det hele tatt, praktiseres. Dette gjelder særlig søkere uten norsk mastergrad, og spesielt søkere med utdanningsbakgrunn fra enkelte land innen Bologna-samarbeidet, som Italia og Spania.

Ved AHKR ble det utlyst 8 phd-stillinger med søknadsfrist 11.april 2023. Utlysningenes faglige innretning var definert av forskergruppers og andre forskningsmiljøers interesser og ønsker, og varierte dermed betydelig – fra kystarkeologi via seksualitetshistorie til det Indiske havs historie. De formelle kvalifikasjonskravene var de samme for alle stillinger: Norsk mastergrad eller tilsvarende utenlandsk grad, der omfanget av masteroppgaven er spesifisert i vilkårene for opptak til phd-programmet til å være minimum 30 studiepoeng

Normalt skal utenlandske søkers utdanningsbakgrunn undersøkes av internasjonal koordinator ved Det humanistiske fakultet før søknadene sendes til den sakkyndige komiteen, slik at søkere som ikke tilfredsstiller de formelle opptakskriteriene, blir avvist før den faglige vurderingen. I vår måtte imidlertid flere av de sakkyndige komiteer foreta sin faglige vurdering av søknadene før vurderingen av søkerens utdanningsbakgrunn var gjennomført. Dette er uheldig og bør i fremtiden unngås, både av hensyn til søkerne selv, men også av hensyn til komiteene som kan ende opp med å vurdere søkere som uansett ikke kan ansettes i stillingen av formelle grunner.

I vår rangerte flere av de sakkyndige komiteer søkere på topp som senere viste seg ikke å tilfredsstille omfangskriteriet for masteroppgaven. I disse tilfellene hadde søkerne gjerne utdanningsbakgrunn fra land som Italia og Spania, med masteroppgaver av 26-27 studiepoengs omfang og med en muntlig del som utgjør 4-3 studiepoeng. Disse søkerne er ikke formelt kvalifiserte i henhold til HFs programbeskrivelse, punkt 2.11, der det står nedfelt at søkeren må ha en masteroppgave på minst 30 studiepoeng. Selv om alle som får tilbud om en phd-stilling ved AHKR selvsagt er formelt og faglig kvalifiserte, er instituttet bekymret for at vi med dagens bestemmelse går glipp av særs gode forskerrekutter. Gitt utfordringene med gjennomføring på forskerutdanningen på HF, er dette uheldig.

Instituttet mener at det selvsagt skal stilles krav til omfang av masteroppgaven ved opptak til forskerutdanningsprogrammet. Men instituttet ønsker en diskusjon om dagens praksis med å avvise søkere med masteroppgave på 26-27 studiepoeng er hensiktsmessig. Instituttet erfarer at det ved andre fakultet ved UiB praktiseres en noe mer fleksibel tilnærming til slike søkere. Mens HF-fakultetet har en absolutt grense for omfanget av en masteroppgave ved 30 studiepoeng, er denne grensen myket opp i programbeskrivelsen for SV-fakultetet. Der heter det: «I mastergraden skal det normalt inngå et selvstendig arbeid av et omfang på minimum 30 studiepoeng.» Programbeskrivelse inneholder også følgende tillegg: «Dersom søkeren kan dokumentere relevante tilleggs emner på masternivå og/eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter (vitenskapelig arbeid/produksjon) kan dette inngå i vurderingen av punkt 2, 4 og 5 [om omfanget på MA-oppgaven] over»

([Programbeskrivelse for ph.d.-programmet | Det samfunnsvitenskapelige fakultet | UiB](#)). Slik åpner SV-fakultetet for at søkere som kan dokumentere andre relevante emner på masternivå og/eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter som vitenskapelig arbeid/produksjon, kan kravet om 30 studiepoengs omfang for master vurderes i lys av dette. AHKR mener at også HF bør vurdere en tilsvarende praksis.

Torfinn Huvenes
Randi Koppen
Tonje Louise Skjoldhammer
Shizuka Kamata Sydnes

Deres ref

Vår ref

Dato

2023/2306-ELAK

17.11.2023

Kvalitetsarbeid i forskerutdanningen: Oppnevning av arbeidsgruppe

Det humanistiske fakultet oppnevner med dette følgende arbeidsgruppe til å utarbeide forslag til endringer i opptakskravene i programbeskrivelsen til HF's ph.d.-program:

- Torfinn Huvenes, gruppe A, FOF (leder)
- Randi Koppen, gruppe A, IF
- Tonje Lousie Skjoldhammer, gruppe B, AHKR
- Shizuka Kamata Sydnes, internasjonal koordinator, HF

Arbeidsgruppen ledes av professor Torfinn Huvenes ved Institutt for filosofi og førstesemesterstudier. Ph.d.-koordinator Elisabeth Akselvoll utpekes til arbeidsgruppens sekretær. Shizuka Kamata Sydnes tiltrer i stillingen 11.12.2023 og vil tre inn i arbeidsgruppen etter oppstart.

Bakgrunn

Programstyret for ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet har i sak PS 08/23 og PS 09/23 (vedlagt) diskutert gjeldende opptakskrav i programbeskrivelsen.

I Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen § 5.1 heter det:

For opptak til ph.d.-programmene ved Universitetet i Bergen kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende, i samsvar med beskrivelsene av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7. Fakultetet selv kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Også denne utdanningen skal være i samsvar med beskrivelsene av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7.

I tillegg til de forskriftsbestemte kravene til UiBs ph.d.-programmer, har fakultetet egne opptakskrav som er nedfelt i programbeskrivelsen (2.1 Vilkår for opptak).

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Telefon 55580000
post@uib.no
Internett www.uib.no
Org no. 874 789 542

Det humanistiske fakultet
Telefon 55589380
post.hf@uib.no

Postadresse
Postboks 7805
5020 Bergen

Besøksadresse
Harald Hårfagres gate 1
Bergen

Saksbehandler
Elisabeth Akselvoll
55588099

I programstyrets ovennevnte drøftingssaker har det blitt diskutert hvorvidt de fakultetsspesifikke opptakskravene er hensiktsmessige. Fakultetet ønsker å følge opp diskusjonen i en arbeidsgruppe som skal gjennomgå gjeldende regelverk.

Mandat

Arbeidsgruppen skal utarbeide forslag til endringer i opptakskravene i programbeskrivelsen til HF's ph.d.-program (2.1 Vilkår for opptak). Forslaget skal avklare når og hvordan fakultetet kan bruke muligheten til å gjøre særskilte vurderinger av utdanninger som kan kvalifisere til opptak.

Forslagene skal særlig ta stilling til hvorvidt følgende punkter under 2.1.1 Kvalifikasjon skal videreføres eller endres:

- Søkerens masteroppgave må ha et omfang på minimum 30 studiepoeng.
- Søkeren må som hovedregel ha karakteren B eller bedre på masteroppgaven.

Dersom arbeidsgruppen foreslår endringer i ovennevnte to kulepunkter, skal det legges fram forslag til hvordan fakultetet skal ivareta forskriftens krav om at annen likeverdig utdanning skal være i samsvar med beskrivelsene av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7 jf. [Nivå i kvalifikasjonsrammeverket | Nokut](#).

Arbeidsgruppen skal også gi anbefaling om hvordan følgende tilfeller skal vurderes:

- søkere med mastergrad som ikke oppfyller nivå 7 i NOKUTs kvalifikasjonsrammeverk
- søkere med mastergrad uten masteroppgave, men med annen dokumentert relevant utdanning på masternivå eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter

Arbeidsgruppen står fritt til å foreslå endringer også for andre deler av opptakskravene. Endringene skal sikre at fakultetets programbeskrivelse er i tråd med forskriften. Forslag til fakultetsspesifikke opptakskrav skal fremme god rekruttering til ph.d.-programmet, med tanke på å nå de vedtatte strategiske målene om bedre gjennomføring og å tiltrekke seg de beste forskerrekruertene, jf. [HFs Strategi 2023-2030](#).

Fremdrift

Arbeidet i gruppen er beregnet å fylle to til tre møter á ca. to timer. Det vil bli opprettet en gruppe i Teams for deling av grunnlagsdokumenter og samarbeid om tekst.

Arbeidsgruppen skal levere sin rapport til fakultetsledelsen innen fredag 15. mars.

Vennlig hilsen

Ole Thomassen Hjortland
prodekan

Inger Marie Hatløy
Fungerende seksjonssjef

Vedlegg

- 1 *PS 07/23 Drøftingssak: Formelle kvalifikasjoner for opptak til ph.d.-programmet*
- 2 *PS 09/23 Drøftingssak: Vilkår for opptak til ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet*

Opptakskravene for ph.d. programmet ved HF

Rapport fra arbeidsgruppen

11. mars 2024

1. Mandat

Arbeidsgruppen skal utarbeide forslag til endringer i opptakskravene i programbeskrivelsen til HF's ph.d.-program (2.1 Vilkår for opptak). Forslaget skal avklare når og hvordan fakultetet kan bruke muligheten til å gjøre særskilte vurderinger av utdanninger som kan kvalifisere til opptak.

Forslagene skal særlig ta stilling til hvorvidt følgende punkter under 2.1.1 Kvalifikasjon skal videreføres eller endres:

- Søkerens masteroppgave må ha et omfang på minimum 30 studiepoeng.
- Søkeren må som hovedregel ha karakteren B eller bedre på masteroppgaven.

Dersom arbeidsgruppen foreslår endringer i ovennevnte to kulepunkter, skal det legges fram forslag til hvordan fakultetet skal ivareta forskriftens krav om at annen likeverdig utdanning skal være i samsvar med beskrivelsene av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7 jf. [Nivå i kvalifikasjonsrammeverket | Nokut](#).

Arbeidsgruppen skal også gi anbefaling om hvordan følgende tilfeller skal vurderes:

- søkere med mastergrad som ikke oppfyller nivå 7 i NOKUTs kvalifikasjonsrammeverk
- søkere med mastergrad uten masteroppgave, men med annen dokumentert relevant utdanning på masternivå eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter

Arbeidsgruppen står fritt til å foreslå endringer også for andre deler av opptakskravene. Endringene skal sikre at fakultetets programbeskrivelse er i tråd med forskriften. Forslag til fakultetsspesifikke opptakskrav skal fremme god rekruttering til ph.d.-programmet, med tanke på å nå de vedtatte strategiske målene om bedre gjennomføring og å tiltrekke seg de beste forskerrekruertene, jf. [HF's Strategi 2023-2030](#).

2. Prosess

Arbeidsgruppen ble oppnevnt 17. november 2023 og har bestått av følgende medlemmer:

- Torfinn Huvenes, gruppe A, FOF (leder)
- Randi Koppen, gruppe A, IF
- Tonje Louise Skjoldhammer, gruppe B, AHKR

- Shizuka Kamata Sydnæs, internasjonal koordinator, HF

Elisabeth Akselvoll har vært arbeidsgruppens sekretær.

Arbeidsgruppen har hatt tre møter. Det første møtet bestod av en gjennomgang av bakgrunnen for arbeidet (se nedenfor) og en innledende diskusjon. På de to andre møtene ble det diskutert utkast til endringsforslag. Utkastene ble utarbeidet av arbeidsgruppens leder i samarbeid med de andre medlemmene. På det tredje møtet deltok også Arve Sennesvik fra HR-seksjonen for å avklare eventuelle praktiske utfordringer knyttet til nye rutiner for behandling av søknader.

3. Bakgrunn

Det er særlig tre punkter som har vært viktige for arbeidsgruppens arbeid.

(1) De gjeldene opptakskravene utelukker søkere som i utgangspunktet har gode forutsetninger for å gjennomføre en ph.d. utdanning ved Universitetet i Bergen. Dette gjelder særlig kravet om en masteroppgave på 30 studiepoeng som for eksempel utelukker søkere som har en masteroppgave på 26-27 studiepoeng og en muntlig del på 3-4 studiepoeng. Å utelukke slike søkere anses som lite hensiktsmessig i den grad målet er å sikre best mulige ph.d. kandidater.

(2) Opptakskravene ved HF må følge Universitetet i Bergens forskrift for ph.d. graden. Forskriften (§5.1) sier blant annet følgende:

For opptak til ph.d.-programmene ved Universitetet i Bergen kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende, i samsvar med beskrivelsene av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7. Fakultetet selv kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Også denne utdanningen skal være i samsvar med beskrivelsene av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7.

Siden søkerens utdanning skal være i samsvar med beskrivelsen av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7 legger denne beskrivelsen viktige føringer for opptakskravene ved HF. I NOKUTs beskrivelse av det forventede læringsutbyttet på nivå 7 står det for eksempel at kandidaten

kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning og i tråd med gjeldende forskningsetiske normer.

Dette har vært spesielt relevant med tanke på at de aktuelle punktene i opptakskravene som angår masteroppgaven.

(3) Det bør sikres at eventuelle endringer i opptakskravene ikke fører til en for stor økning i arbeidsmengden hverken ved instituttene eller ved fakultetet.

4. Endringsforslag

I lys av mandatet og bakgrunnen for arbeidet, foreslår arbeidsgruppen å endre de nevnte punktene i opptakskravene:

- Søkerens masteroppgave må ha et omfang på minimum 30 studiepoeng.
- Søkeren må som hovedregel ha karakteren B eller bedre på masteroppgaven.

Arbeidsgruppen foreslår å erstatte disse punktene med følgende punkter:

- Søkeren må ha gjennomført selvstendig forskningsarbeid under veiledning. Dette arbeidet skal normalt bestå av en masteroppgave på minimum 30 studiepoeng. Det kan imidlertid gis unntak fra kravet om 30 studiepoeng hvis det kan dokumenteres at søkeren har gjennomført selvstendig forskningsarbeid under veiledning som samlet sett vurderes å være likeverdig med en norsk masteroppgave.
- Søkeren må som hovedregel minst ha karakteren B eller tilsvarende på det selvstendige forskningsarbeidet.

Den viktigste endringen gjelder det første punktet, som handler om masteroppgavens omfang. Endringen av det andre punktet skyldes hovedsakelig at vi ikke lenger kan vise til søkerens masteroppgave.

De foreslåtte endringene vil åpne for unntak fra kravet om en masteroppgave på 30 studiepoeng i for eksempel de tilfellene der det er snakk om en masteroppgave på 26-27 studiepoeng og en muntlig del på 3-4 studiepoeng. Dette gjelder når et slikt arbeid vurderes å utgjøre et selvstendig forskningsarbeid under veiledning som er likeverdig med en norsk masteroppgave. Det åpnes imidlertid ikke for unntak fra kravet om å ha gjennomført selvstendig forskningsarbeid *under veiledning*. Det innebærer for eksempel at det ikke kan gis unntak på basis av publiserte forskningsartikler som ikke er veiledet som en del av utdanningen ved en akkreditert høyere utdanningsinstitusjon.

Når det gjelder søkere med mastergrad som ikke oppfyller nivå 7 i NOKUTs kvalifikasjonsrammeverk anser arbeidsgruppen at Universitetet i Bergens forskrift for ph.d. graden ikke åpner for å gi unntak i slike tilfeller. Forskriften (§5.1) sier at søkerens utdanning “skal være i samsvar med beskrivelsen av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7.” Dette innebærer blant annet å ha gjennomført “et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning.” I forslaget til rutiner for å vurdere unntak har arbeidsgruppen lagt å vekt på å sikre at søkeren har gjort dette.

Når det gjelder søkere med mastergrad uten masteroppgave, men med annen dokumentert relevant utdanning på masternivå eller andre klart forskningsrelevante aktiviteter åpner imidlertid endringsforslaget for å gi unntak i visse tilfeller. Det gjelder i de tilfellene der det kan dokumenteres at søkeren har gjennomført selvstendig forskningsarbeid under veiledning som samlet sett vurderes å være likeverdig med en norsk masteroppgave. Dette kan for eksempel handle om tilfeller der det er flere mindre, men selvstendige forskningsarbeider under veiledning som til sammen vurderes å være likeverdige med en norsk masteroppgave.

Forslaget gjør det mulig å gjøre unntak i de tilfellene der dagens opptakskrav har vært ansett for å være for strenge. Samtidig holder forslaget seg innenfor Universitet i Bergens forskrift

for ph.d. graden og kravet om at søkerens utdanning skal være i samsvar med beskrivelsen av kvalifikasjonsrammeverkets nivå 7.

5. Forslag til nye rutiner

Siden endringsforslaget åpner for unntak fra kravet om en masteroppgave på 30 studiepoeng så må slike unntak håndteres på en eller annen måte. Arbeidsgruppen foreslår følgende rutiner:

1. Det gjøres en innledende vurdering på institutt- eller senternivå om hvorvidt det er tydelig dokumentert at søknadene tilfredsstiller de formelle kravene. Denne vurderingen resulterer i at søknadene deles inn i tre kategorier: (i) søknader som klart tilfredsstiller de formelle kravene, (ii) søknader der det er uklart om de formelle kravene er tilfredsstilt, og (iii) søknader som klart ikke tilfredsstiller de formelle kravene.
2. Alle søknadene i kategori (i) og (ii) (det vil si de som klart tilfredsstiller de formelle kravene og de der det er uklart) sendes til den sakkyndige komiteen. Den sakkyndige komiteen får også informasjon om hvilken kategori hver søknad tilhører.
3. Den sakkyndige komiteen utarbeider en foreløpig rapport som inkluderer en liste med søkere som er aktuelle til å kalles til intervju. Denne rapporten går ikke ut til søkerne.
4. Det skal gjøres en særskilt vurdering av hvorvidt søknaden(e) tilfredsstiller de formelle kravene hvis og bare hvis (a) og (b) er tilfelle:
 - (a) Instituttet eller senteret ønsker å innkalle søkeren til intervju.
 - (b) Det ikke er tydelig dokumentert at søknaden tilfredsstiller de formelle kravene.
5. Dersom den sakkyndige komiteen ber om en særskilt vurdering av søknaden skal de gi en skriftlig begrunnelse for hvorfor det foreligger selvstendig og veiledet arbeid som er likeverdig med en norsk masteroppgave og peke på relevant dokumentasjon.
6. Den særskilte vurderingen gjøres av en fakultetsoppnevnt komite (heretter kalt «vurderingskomiteen»). Vurderingskomiteen skal bare vurdere begrunnelsen og dokumentasjonen den får tilsendt av den sakkyndige komiteen og skal ikke hente inn ny dokumentasjon.
7. Den endelige rapporten fra den sakkyndige komiteen ferdigstilles etter at komiteen har mottatt beslutningen fra vurderingskomiteen. Den endelige rapporten sendes ut til søkerne.

Når det gjelder vurderingskomiteens sammensetning og virketid foreslår arbeidsgruppen at det opprettes en komite som utpekes for en bestemt periode, og som vurderer alle sakene som blir sendt inn til fakultetet i den perioden. Dette skyldes i hovedsak behovet for å vurdere sakene fortløpende slik at man unngår store forsinkelser i tilsettingsprosessene. Det vil være vanskelig å behandle unntakene i Forsknings- og forskerutdanningsutvalget med dagens møtefrekvens. Det kan også ta mye tid å opprette en ny komite for hver sak.

Arbeidsgruppen foreslår at vurderingskomiteen består av prodekan for forskning og to fast vitenskapelige ansatte. Prodekanen leder komiteen, og peker ut de to andre medlemmene. Vurderingskomiteen har samme funksjonstid som dekanatet.

I lys av disse endringene kommer arbeidsgruppen med to ytterligere anbefalinger:

- Arbeidsgruppen anbefaler at informasjonen som sendes til søkerne blir oppdatert i lys av endringene i rutinene. Det er spesielt viktig at søkerne får informasjon om at det ikke alltid blir foretatt en endelig vurdering av hvorvidt en bestemt søknad tilfredsstiller de formelle kravene.
- Arbeidsgruppen anbefaler også at begrunnelsen fra den sakkyndige komiteen og avgjørelsen til vurderingskomiteen arkiveres til fordel for senere komiteer.

Det er viktig å understreke at disse rutinene vil føre til mer arbeid for fakultetet som helhet. Det er imidlertid tre forhold som gjør arbeidsmengden mindre problematisk.

1. Særskilt vurdering av søknader som ikke klart oppfyller de formelle kravene foretas kun i tilfeller der den sakkyndige komiteen anbefaler at søkeren innkalles til intervju. Dette vil forhåpentligvis utgjøre et begrenset antall søkere per semester.
2. Instituttet eller senterets innledende vurdering av søknadene blir enklere ved at det bare skal vurderes hvorvidt det er tydelig dokumentert at søknaden tilfredsstiller de formelle kravene.
3. Arbeidet fordeles slik at ikke altfor mye arbeid legges på ett sted. Det er for eksempel den sakkyndige komiteen som må begrunne hvorfor det foreligger selvstendig og veiledet arbeid som er likeverdig med en norsk masteroppgave og peke på relevant dokumentasjon. Vurderingskomiteen behøver derfor ikke å innhente ny dokumentasjon, men skal bare ta stilling til den sakkyndige komiteens begrunnelse.

Når det er sagt så innebærer arbeidsgruppens forslag at både opptakskravene og tilsettingsprosessen blir mer kompliserte. Det er imidlertid vanskelig å se for seg hvordan man kan unngå det hvis man vil åpne for unntak og samtidig ha et system som sikrer likeverdige opptakskrav.

Sak: PS 13/24
Møte: 11.09.2024

Drøftingssak: Hvordan møte krav om språkopplæring i forskrift til ny UH-lov

Dokumenter i saken

- [Lov om universitet og høyskoler \(UH-loven\)](#)
- [Regjeringens handlingsplan for norsk fagspråk i akademia](#)
- [Forskrift til universitets- og høyskoleloven](#) (universitets- og høyskoleforskriften)

Bakgrunn:

I den nye UH-loven som ble vedtatt i Stortinget 8. mars i år og som trådte i kraft fra 1. august, er det gjort endringer og presiseringer i reglene om norsk fagspråk. Endringene har til hensikt å styrke norsk som fagspråk og må sees i sammenheng med *Regjeringens handlingsplan for norsk fagspråk i akademia* fra juni 2023.

I forlengelse av handlingsplanen og den nye loven har det også kommet nye regler for ansettelse i akademia, fastsatt av Kunnskapsdepartementet i *forskrift til universitets- og høyskoleloven*. I kapittel 3 *Undervisnings- og forskningsstillinger, rekrutteringsstillinger og innstegsstillinger* er det lagt inn bestemmelser som regulerer et minstekrav til norskerfardigheter.

Følgende bestemmelse er lagt til i § 3-19:

Dersom den ansatte ikke kan dokumentere ferdigheter i norsk, svensk eller dansk på nivå A2 ved ansettelse, skal institusjonen tilby norskopplæring. Ved institusjoner som er gitt et særlig ansvar for samisk etter [universitets- og høyskoleloven § 2-3 andre ledd](#), kan det isteden tilbys samiskopplæring. Den ansatte skal gjennomføre opplæring tilsvarende minst 15 studiepoeng innen utløpet av åremålsperioden.

Bestemmelsen vil innebære at flere av fakultetets kandidater må få tilbud om norskopplæring og at de må fullføre opplæringsdelen i åremålsperioden. Dette er uavhengig av om perioden inneholder ett års karrierefremmende arbeid (pliktarbeid).

Prodekanens merknader: UiBs Forskningsutvalg skal etter planen ha en sak om språkravet på møtet i oktober. Det vil da være avgjørende å spille inn fakultetets betraktninger om hvordan et slikt språkrav kan implementeres i vårt ph.d.-program og kandidatenes avtaleperiode. Det er foreløpig uklart om språkravet på 15 studiepoeng skal forstås som en utvidelse av avtaleperioden (uten ytterligere finansiering fra regjeringen) eller om norskopplæringen skal foregå innenfor den stipulerte avtaleperioden. Det kan ikke forutsettes at norskopplæringen kan gjennomføres som karrierefremmende arbeid, siden dette ikke vil gjelde alle kandidatene som vil falle inn under kravet.

Drøftings spørsmål: Hvordan kan språkravet implementeres i HF's forskerutdanning?

Forslag til vedtak:

Programstyret tar saken til etterretning.

Ole Hjortland
prodekan

Julie Alver Tønsaker
seksjonssjef

Fakultetene

Referanse

2024/8810-YNBR

Dato

20.08.2024

Fremdriftsrapportering ph.d. 2024 - forberedelse til rapportering

Fremdriftsrapportering er et tiltak i det systematiske kvalitetsarbeidet for å få oversikt over ph.d.-kandidatenes fremdrift. Undersøkelsen blir gjennomført for alle kandidater og deres hovedveiledere. Det er også mulig å få ut resultatene på aggregert nivå.

Fremdriftsrapporteringen skjer gjennom høstsemesteret, og det er nå tid for å forberede dette årets rapportering. Tidsplanen for arbeidet med fremdriftsrapportering ligger vedlagt. Vedlagt finner man også en oversikt over forskerskoler. Vi ber fakultetene gå gjennom denne og melde inn eventuelle endringer før åpningen av undersøkelsen.

Endringer i årets undersøkelse

I forkant av denne runden med fremdriftsrapportering har vi gjennomført en større høring ([2023/17009](#)) blant fakultetene for å finne ut om det er behov for å gjøre endringer. Basert på høringssvarene og den påfølgende dialogen med fakultetenes ph.d.-koordinatører, har vi kommet frem til følgende endringer i rapporteringen:

- Kandidater og veiledere i kunstnerisk utviklingsarbeid (KU) har i flere år hatt en egen variant av fremdriftsrapporteringsskjema med mange fritekstfelt. Fra 2024 blir skjema for KU-ph.d.-utdanningen og den konvensjonelle ph.d.-utdanningen tilnærmet likt.
- For å minske mengden med rapportering, er enkelte spørsmål fjernet.
- For å bedre oversikten, er de overordnede spørsmålene om fremdrift nå samlet tidlig i skjemaet. Videre er noen informasjonstekster som vi anser som overflødige, fjernet.
- Bakgrunnsinformasjon om veiledere og forskerskoletilhørighet hentes fra studiedatabasen FS inn i spørreskjema for kandidater og veiledere.
- Når ledere og administrasjon leser gjennom de utfylte skjema fra kandidater og veiledere, vil noe bakgrunnsdata fra FS bli hentet inn, som startdato, sluttdato, stillingsprosent, arbeidsplass, forskerskoletilhørighet, veiledere og registrerte ph.d.-kurs.

De nye skjema er tilgjengelige i dokumentformat på [arbeidsstøttesidene for fremdriftsrapportering](#).

Listekjøring

Rundt 12. september sendes det ut en liste over de som skal motta e-post om rapportering.

Kandidater som har levert avhandling før denne tid filtreres ut fra denne listen. Kandidater som er tatt opp til forskerutdanning etter 1. juli filtreres også ut fra denne listen.

Kandidater som leverer avhandlingen i perioden mellom listekjøring og 1. november kan selv velge om de vil rapportere. Kandidater som er i permisjon kan selv velge om de vil

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

rapportere.

Kvalitetssikring av bakgrunnsdata

Kandidatenes ph.d.-registrering via Studentweb er viktig for å sikre kvaliteten på de bakgrunnsdata som brukes i fremdriftsrapporteringen. Ph.d.-registreringen er obligatorisk, og skal gjennomføres to ganger i året. Fakultetene må legge ned arbeid i å følge opp de kandidater som ikke har registrert seg, spesielt for fristen i høstsemesteret, 1. september. For å unngå feil ved utsending, ber vi fakultetene være spesielt påpasselig med å registrere følgende korrekt i FS:

- Kandidaters e-postadresse ved oppstart, og at man registrerer eventuelle endringer underveis (etter at man får en UiB-konto og ved bytte av arbeidsplass)
- Endringer i veilederforhold
- Når kandidaten blir skrevet ut av programmet
- Når kandidaten leverer avhandling

IT-avdelingen vil bidra i arbeidet med kvalitetssikring av data ved å gi ph.d.-koordinatorene tilgang til en oversikt over feilregistreringer i FS. Koordinatorene retter i FS basert på denne oversikten.

Brukertilgang til database for fremdriftsrapporter

Det er ønskelig at antall databasebrukere skal være færrest mulig av personvern hensyn. Tilgang på enkeltrapporter skal forbeholdes noen få ved hver enhet, maks to til tre personer. Ved stor etterspørsel etter innsyn i enkeltrapportene, bør en legge til rette for at en del brukere heller får tilgang til samlerapport for den gjeldende enheten. FIA ber fakultetene legge inn en fullstendig oversikt over brukertilganger innen 1. november. Dette skal gjøres i ePhorte. Vi ber om at den vedlagte malen benyttes.

Rutinebeskrivelse på arbeidsstøttesidene

Rutinebeskrivelser og maler er tilgjengelige på arbeidsstøttesidene for forskerutdanningen. På arbeidsstøttesidene finner man også maler for de e-postene som går ut i forbindelse med fremdriftsrapporteringen, samt spørreskjema i dokumentformat.

Vennlig hilsen

Alette Gilhus Mykkeltvedt
avdelingsdirektør

Yngve Brynjulfsen
seniorrådgiver

Kopi
IT-avdelingen

Vedlegg:

- Oversikt over forskerskoler
- Skjema for innmelding av brukertilganger
- Tidsplan for fremdriftsrapportering 2024

Which research school are you affiliated to?

-No affiliation with a research school-

AFINO Research School

Bergen Biomedical Research School

Bergen Postgraduate School of Clinical Medical research

Bergen Research School in Inflammation (BRSI)

Bergen Summer Research School

CCBIO Research School for Cancer Studies

Graduate School in Human Interaction and Growth (GHIG)

Graduate School of Clinical and Developmental Psychology (CDP)

Grieg Research School in Interdisciplinary Music Studies

International Graduate School in Interdisciplinary Neuroscience (IGSIN)

IRTG - Development and Application of Intelligent Detectors

Nasjonal forskerskole i allmennmedisin (NAFALM)

Nasjonal forskerskole i kjønnsforskning

Nasjonal forskerskole i lærerutdanning

National graduate school in Mathematics and Science Education (MaScE)

National research school: Authoritative Texts and Their Reception (ATTR)

National Research School in Bioinformatics, Biostatistics and Systems Biology (NORBIS)

National Research School in Population Based Epidemiology (EPINOR)

Neuro-SysMed Research School in Translational Neuroscience

Nordic Graduate School in Archaeology: Dialogues with the past

Norwegian Artificial Intelligence Research Consortium (NORA)

Norwegian Artistic Research School

Norwegian Graduate School in Biocatalysis (BioCat)

Norwegian PhD School of Heart Research (NORHEART)

Norwegian PhD School of Pharmacy

Norwegian Researcher School in Environmental Humanities (NoRS-EH)

Norwegian Researcher School in Geography

Norwegian Researcher Training School: Text-Image-Sound-Space (TBLR)

Norwegian Research School in History

Norwegian Research School in Neuroscience (NRSN)

Norwegian Research School for Dynamics and Evolution of Earth and Planets (DEEP)

Norwegian Research School of Global Health

Norwegian Research School on Hydrogen and Hydrogen-based Fuels (HySchool)

Petroleum Research School of Norway

Postgraduate School of Clinical Medical Research

Research School at IKO

Research School in Biosystematics

Research School in Linguistics and Philology

Research School in Information and Communication Technology

Research School in Literature, Culture and Aesthetics

Research School in Public Health and Primary Health Care

Research School for International Health

Research School for Training the Next Generation of Micro- and Nanotechnology
Researchers in Norway (TNNN)

Research School of Computer and Information Security (COINS)

Research School on Changing Climates in the Coupled Earth System (CHESS)

Research School Religion Values Society (RVS)

Western Norway Graduate School of Educational Research II (WNGER II)

-Other research school-

PREVIOUS

NEXT

21%

Mal for oversikt over brukertilgang til databasen for fremdriftsrapport i forskerutdanningen

Navn på fakultet: ...

Fakultetsadministrasjonen

Navn (inkl brukernavn og stedkode)	Rolle	Enkeltrapport institutt	Samlerapport institutte	Samlerapport fakultet

Institutt ...

Navn (inkl brukernavn og stedkode)	Rolle	Enkeltrapport	Samlerapport

Institutt ...

Navn (inkl brukernavn og stedkode)	Rolle	Enkeltrapport	Samlerapport

Institutt ...

Navn (inkl brukernavn og stedkode)	Rolle	Enkeltrapport	Samlerapport

Tidsplan for fremdriftsrapportering, høsten 2024

Hva	Når	Hvem
Frist for ph.d.-registrering	01.09.	Ph.d.-kandidatene
Periode for purring av manglende ph.d.-registrering og påfølgende etterregistrering	02.09 – 06.09	Fakultetene / kandidatene
Utsending av foreløpig oversikt over grunnlagsdata, samt feil/unormale forhold i FS	12.09	IT-avd.
Frist for kvalitetssikring av data registrert på veiledere og ph.d.-kandidater	18.09	Fakultetene / instituttene
Periode for å laste data fra FS til SurveyXact, via rapportdatabasen	19.09 – 02.10	IT-avdelingen
Utsendelse av undersøkelse til veiledere og ph.d.-kandidater	01.10	FIA
Påminnelse til veiledere og ph.d.-kandidater	14.10	FIA
Utsendelse til kandidaters e-postadresse nr. 2	21.10	IT-avdelingen
E-post til veileder og kandidater som har begynt, men ikke fullført survey	24.10	FIA
Frist for innsendelse av rapport	01.11	Kandidater, veiledere
Frist for å melde inn hvem som skal ha tilgang til rapportene	01.11	Fakultet, institutt
Purring, med opplysning om ny frist til veiledere og kandidater	04.11	FIA
Siste frist for innsendelse	08.11	FIA
Stenge undersøkelsen	11.11	FIA
Send ut informasjon om at undersøkelsen nå er teknisk stengt. Informere om eventuell oppfølging	11.11	FIA
Ferdigstillelse av enkeltrapporter og samlerapporter til bruk for institutt og fakultet	25.11	IT-avdelingen
Frist for fakultetene for å melde inn endringsønsker	15.03.2025	Fakultetene

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Institutt for fremmedspråk
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Senter for vitenskapsteori
Stip-HF

Referanse

2024/8142-ELAK

Dato

24.06.2024

Intern høring ved HF - Forslag til endringer i doktorgradsforskriftene

Det humanistiske fakultet har mottatt brev fra Forsknings- og innovasjonsavdelingen (FIA) – *Endringer i doktorgradsforskriftene – høring*, sak 2024/3821, datert 20.06.2024. I brevet meldes det om behov for justeringer, basert på innmeldte forslag og den nye UH-loven som vil tre i kraft 1. august 2024. Brevet oppsummerer de viktigste endringene, mens endringsforslagene i sin helhet er beskrevet i vedlegget *Oversikt over endringer i doktorgradsforskriftene*.

Som grunnlag for fakultetets høringssvar, inviterer vi med dette våre grunnenheter samt Stip-HF til å sende oss kommentarer og innspill basert på egne erfaringer.

Den interne høringen retter seg mot *forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.)*, i vedlegget omtalt som ph.d.-forskrift konvensjonell, og *forskrift for graden doctor philosophiae (dr.philos)*. Stip-HF bes kun om å uttale seg om ph.d.-forskrift konvensjonell.

(*Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) i kunstnerisk utviklingsarbeid* blir også behandlet, men er bare aktuell for Fakultet for kunst, musikk og design.)

Svarfrist settes til: 23. september 2024

Ved HF vil høringen bli fulgt opp på følgende måte:

- Fakultetet gjennomfører lokal høring om endringsforslagene
- Prodakan orienterer om høringen i programstyret 11. september
- Svarfrist for den lokale høringen er 23. september
- Fakultetets svarfrist 21. oktober

Vennlig hilsen

Inger Marie Hatløy
fung. seksjonssjef

Elisabeth Akselvoll
ph.d.-koordinator

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Senter for vitenskapsteori
Universitetsbiblioteket, ref. Michael Grote

Referanse

2024/936-ELAK

Dato

23.08.2024

3-årig emneevaluering i ph.d.-programmet (SKOK900, VITHF900 og PHDOF903) - bestilling

Det humanistiske fakultet viser til [Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen](#), vedtatt i Universitetsstyret (Styresak 17/129) og revidert 2023 med virkning fra 3. mai (Styresak 33/24). Det vises også til brev fra fakultetet til grunnenhetene datert 23.05.2022 ([ref. 2022/1018](#)), der det blant annet blir gjort rede for de den gang gjeldende retningslinjene for evaluering av emner på ph.d.-nivå. I brevet presenterer fakultetet et forslag til kalender for emneevalueringer som dessverre ikke har blitt fulgt opp.

For å komme i gang med de sykliske emneevalueringene, slik kvalitetssystemet foreskriver, ber fakultetet de aktuelle grunnenhetene om å legge en plan for gjennomføring av emneevaluering, slik at slik evaluering kan gjennomføres så raskt som mulig og senest innen utgangen av 2025.

Det bes om at en plan for gjennomføring av 3-årig emneevaluering meldes inn til fakultetet innen 30.09.2024.

Nærmere beskrivelse av fremgangsmåten ved evaluering av emner som tilbys som del av ph.d.-utdanningen er nedfelt i det allerede nevnte *Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen*.

Eventuelle spørsmål kan rettes til seksjon for studier og forskerutdanning, e-post: forskerutdanning.hf@uib.no

Inger Marie Hatløy
fung. seksjonssjef

Elisabeth Akselvoll
rådgiver

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

«MOTTAKERNAVN»

«KONTAKT»

«ADRESSE»

«POSTNR» «POSTSTED»

«UTLANDSADRESSE»

Deres ref

Vår ref

Dato

«REF»

2024/8166-ELAK

28.08.2024

Oppnevning av komité til evaluering av ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet, UiB

Kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen pålegger fakultetene å gjennomføre programevaluering av sine ph.d.-programmer minst hvert sjette år. Ved Universitetet i Bergen ble det opprettet ett ph.d.-program per fakultet i april 2019. For Det humanistiske fakultet innebar dette at det ble opprettet ett felles ph.d.-program for alle fakultetets fagområder. Våren 2025 har dette programmet vært virksomt i 6 år, og Det humanistiske fakultet har derfor besluttet å gjennomføre programevaluering ila 2024, slik at evalueringen kan følges opp innenfor nåværende dekanatsperiode som avsluttes våren 2025.

Til å gjennomføre programevalueringen oppnevner herved fakultetet følgende personer til å sitte i programevalueringskomiteén:

- professor [Guro Korsnes Kristensen](#), instituttleder ved Institutt for tverrfaglige kulturstudier, NTNU
- professor [Anne Birgitte Rønning](#), Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk (ILOS), UiO
- professor [Erik Carlson](#), Filosofiska institutionen, Uppsala universitet
- professor [Heming Gujord](#), Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE), UiB
- ph.d.-kandidat under oppnevning

Professor Guro Korsnes Kristiansen oppnevnes til komiteens leder.

Ph.d.-koordinator Elisabeth Akselvoll er utpekt til komiteens sekretær.

Omfanget av arbeidet er beregnet til 40 timer, med et tillegg på 10 timer for komitéleder.

Eksterne komitemedlemmer vil bli honorert i samsvar med gjeldende retningslinjer for avlønning av medlemmer av bedømmelsesutvalg ved Universitetet i Bergen. For professorer utgjør honorarsatsen i dag 348,40 per time.

Det er utarbeidet retningslinjer for evaluering av ph.d.-programmene ved UiB. Disse retningslinjene er tilgjengelige både via denne lenken til [Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB](#), og som vedlegg til dette brevet.

Komitéens mandat (også vedlagt) ble vedtatt av programstyret for ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet 20.02.2024. Da mandatet ble godkjent ble komitéens frist til å levere sin rapport satt til 31. november. Siden har arbeidet blitt forsinket fra fakultetets side, og fakultetet har forståelse for at denne fristen kan være for kort. Det åpnes derfor for en dialog rundt fristen, i forbindelse med at komiteen legger en plan for selve gjennomføringen.

Fakultetet har opprettet en digital samarbeidsplattform i Microsoft Teams, som alle i komiteen vil motta invitasjon til. Teamet har fått tittelen [Programevaluering - Ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet, UiB](#), og kan brukes til komme i kontakt med fakultetet, intern kommunikasjon, og deling av og samarbeid om dokumenter. Teamet kan også fungere som plattform for digitale møter.

Fakultetet kan også kontaktes via e-post til forskerutdanning.hf@uib.no

Vennlig hilsen

Ole Hjortland Thomassen
prodekan

Inger Marie Hatløy
fung. seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Vedlegg

- 1 Komitéens mandat
- 2 Retningslinjer for evaluering av ph.d.-programmene ved UiB
- 3 Foreløpig liste over tilgjengelige grunlagsdokumenter

Alejandro Ayala Wold

Deres ref

Vår ref

Dato

2024/8166-ELAK

02.09.2024

Oppnevning av ph.d.-kandidat til å sitte i evalueringskomité

Kvalitetssystemet for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen pålegger fakultetene å gjennomføre programevaluering av sine ph.d.-programmer minst hvert sjette år. Ved Universitetet i Bergen ble det opprettet ett ph.d.-program per fakultet i april 2019. For Det humanistiske fakultet innebar dette at det ble opprettet ett felles ph.d.-program for alle fakultetets fagområder. Våren 2025 har dette programmet vært virksomt i 6 år, og Det humanistiske fakultet har derfor besluttet å gjennomføre programevaluering ila 2024, slik at evalueringen kan følges opp innenfor nåværende dekanatsperiode som avsluttes våren 2025.

Det humanistiske fakultet oppnevner med dette ph.d.-kandidat ved Institutt for fremmedspråk Alejandro Ayala Wold, til å sitte i evalueringskomiteen.

Fra før har fakultetet oppnevnt følgende personer til å sitte i samme komité:

- professor [Guro Korsnes Kristensen](#), instituttleder ved Institutt for tverrfaglige kulturstudier, NTNU
- professor [Anne Birgitte Rønning](#), Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk (ILOS), UiO
- professor [Erik Carlson](#), Filosofiska institutionen, Uppsala universitet
- professor [Heming Gujord](#), Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier (LLE), UiB

Professor Guro Korsnes Kristiansen oppnevnes til komiteens leder.

Ph.d.-koordinator Elisabeth Akselvoll er utpekt til komitéens sekretær.

Omfanget av arbeidet er beregnet til 40 timer, med et tillegg på 10 timer for komitéleder.

Eksterne komitemedlemmer vil bli honorert i samsvar med gjeldende retningslinjer for avlønning av medlemmer av bedømmelsesutvalg ved Universitetet i Bergen. For professorer utgjør honorarsatsen i dag 348,40 per time.

Det er utarbeidet retningslinjer for evaluering av ph.d.-programmene ved UiB. Disse retningslinjene er tilgjengelige både via denne lenken til [Kvalitetssystem for ph.d. utdanningen ved UiB](#), og som vedlegg til dette brevet.

Komitéens mandat (også vedlagt) ble vedtatt av programstyret for ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet 20.02.2024. Da mandatet ble godkjent, ble komitéens frist til å levere sin rapport satt til 31. november. Siden har arbeidet blitt forsinket fra fakultetets side, og fakultetet har forståelse for at denne fristen kan være for kort. Det åpnes derfor for en dialog rundt fristen, i forbindelse med at komiteen legger en plan for selve gjennomføringen.

Fakultetet har opprettet en digital samarbeidsplattform i Microsoft Teams, som alle i komitéen vil motta invitasjon til. Teamet har fått tittelen [Programevaluering - Ph.d.-programmet ved Det humanistiske fakultet, UiB](#), og kan brukes til komme i kontakt med fakultetet, intern kommunikasjon, og deling av og samarbeid om dokumenter. Teamet kan også fungere som plattform for digitale møter.

Fakultetet kan også kontaktes via e-post til forskerutdanning.hf@uib.no

Vennlig hilsen

Ole Thomassen Hjortland
prodekan

Julie Alver Tønsaker
seksjonssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Vedlegg

- 1 Komitéens mandat
- 2 Retningslinjer for evaluering av ph.d.-programmene ved UiB
- 3 Foreløpig liste over tilgjengelige grunnlagsdokumenter